

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Toegepaste Psychologie
voltijd, dual

Hogeschool Leiden

De kracht van
kennis.

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Toegepaste Psychologie
voltijd, duaal

Hogeschool Leiden

CROHO nr. 34507

Hobéon Certificering

Datum

24 september 2018

Auditpanel

Drs. R.B. van der Herberg (vz)

Prof. dr. J.M. Pieters

Dr. B. Steunenberg

Dhr. N. Kuulkers

Secretaris

I.M. Otto, MA

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	7
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	9
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	27
6.	AANBEVELINGEN	29
BIJLAGE I	Scoretabel	31
BIJLAGE II	Programma voltijdse en duale variant	33
BIJLAGE III	Auditprogramma, werkwijze en beslisregels	39
BIJLAGE IV	Lijst geraadpleegde documenten	43
BIJLAGE V	Overzicht auditpanel	45

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hogeschool Leiden
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, besluitdatum 4 november 2014
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Bachelor Toegepaste Psychologie
registratienummer croho	34507
domein/sector croho	Gedrag en maatschappij
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Science
aantal studiepunten	240 EC
afstudeerrichtingen	Arbeid en organisatie / Sociale veiligheid / Sociaal ondernemen
locatie	Zernikedreef 11, 2333 CK Leiden
varianten	Voltijd, Duaal
joint programme	Niet van toepassing
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	14 juni 2018
contactpersoon opleiding	Kathelijn Rijkels-van Stiphout stiphout.van.k@hsleiden.nl

2. SAMENVATTING

De Hogeschool Leiden is een van de twaalf hogescholen in Nederland die de bacheloropleiding Toegepaste Psychologie aanbiedt. De opleiding bestaat sinds 2007 en maakt binnen de Hogeschool Leiden deel uit van de faculteit Sociaal Werk en Toegepaste Psychologie. Naast de voltijdopleiding Toegepaste Psychologie biedt de hogeschool ook een duale variant aan speciaal voor politiemensen. De deeltijd is in afbouw en maakte geen deel uit van deze audit.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De opleiding heeft de beroepsrol van toegepast psycholoog adequaat afgebakend en zij heeft haar positionering scherp voor zichzelf. Verder zijn de beoogde leerresultaten die afgestudeerden als beginnend beroepsbeoefenaar moeten bereiken wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd: deze sluiten goed aan bij de Dublin Descriptoren voor bachelorstudies en de hbo-kenmerken. Door de beoogde leerresultaten af te stemmen op het Landelijk Opleidingsprofiel Toegepaste Psychologie, borgt de opleiding bovendien dat deze actueel, inhoudelijk representatief en op internationale standaarden gebaseerd zijn. Kortom, het merendeel van de elementen die deel uitmaken van standaard 1 heeft de opleiding afdoende op orde.

Het panel ziet, evenals de opleiding dat doet, evenwel ruimte voor verbetering/doorontwikkeling. Zo zou de opleiding haar contacten met het werkveld meer mogen structureren en formaliseren, en zou zij een gezamenlijk begrippenkader rond het onderwerp praktijkgericht onderzoek mogen ontwikkelen. Ook zou de opleiding de psychologische kennisbasis van de afstudeerrichtingen mogen verstevigen. Concluderend vindt het panel dat de opleiding op Standaard 1 voldoet aan de 'basiskwaliteit' maar nog wel enkele ontwikkelpunten heeft. Het beoordeelt Standaard 1 derhalve als '**voldoende**'.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

Over een aantal aspecten bij standaard 2 is het panel positief tot zeer positief. Het panel ziet een zorgvuldig afgewogen, doordacht opgebouwd programma dat zijn vorm krijgt door een combinatie van projecten, cursussen en trainingen – ook wel de drie leerlijnen genoemd. De module-handleidingen en de competentiematrix tonen dat de opleiding op inzichtelijke en betrouwbare wijze bruggen aanlegt tussen moduleleerdoelen en de eindcompetenties. Daarnaast heeft de opleiding een stevig model voor studieloopbaanbegeleiding. Dit SLB-model begint feitelijk al voordat de student toegelaten is, en het zorgt voor specialistische begeleiding van studenten die langer over de studie doen dan was voorzien. Daarnaast vindt het panel dat de opleiding onbewust een krachtig uitgangspunt heeft bij haar internationaliseringsactiviteiten (*win-win*), en is de toegepaste onderzoeklijn herkenbaar verwerkt in het programma. Ook zijn de opleidings specifieke voorzieningen en de informatievoorziening op orde.

Het docententeam van de opleiding liet tijdens de auditdag een goede indruk achter, aldus het panel. Niet alleen is het team toegankelijk en enthousiast; ook beslaat het, inhoudelijk gezien, een breed palet aan deskundigheden; zowel op het gebied van specifieke psychologische disciplines als de generieke hbo-vaardigheden. De opleiding borgt de inhoudelijke en didactische deskundigheid van docenten door alleen docenten aan te nemen die minimaal mastergeschoold zijn en door docenten een basiskwalificatie didactische bekwaamheid te laten behalen. Dat het management, studenten, én docenten zelf positief zijn over het docententeam vindt het panel in dezen van betekenis.

De opleiding zou, tot slot, wat meer initiatief kunnen tonen als het gaat om het verkennen van het veld van blended learning. Juist omdat blended learning tot ontwerpprincipes 4 benoemd is door de opleidingen van de Hogeschool Leiden, moedigt het panel de opleiding aan om het experiment aan te gaan. Dit alles in ogenschouw nemende, concludeert het panel dat de opleiding boven de 'basiskwaliteit' uitsteekt. Het komt dan ook tot het oordeel '**goed**' op standaard 2.

Standaard 3. Toetsing

De opleiding levert kwaliteit als het om toetsing gaat; het toetsstelsel steekt goed in elkaar. Het panel heeft op basis van zijn steekproef de indruk dat de toetsen valide, transparant en betrouwbaar zijn. De kwaliteit van examinering wordt gemonitord door een examencommissie die autonoom, zorgvuldig en proactief handelt. Niet zomaar elke examencommissie maakt zelf een filmpje om studenten voor te lichten over plagiaat, of gaat bij examens langs om met eigen ogen te zien hoe het surveilleren verloopt, zo redeneert het panel. De toetscommissie is in positie. Haar werkplan en zelf ontwikkelde toetslexicons getuigen ervan dat de commissie zorgvuldig en strategisch opereert. De inzet van vier categorieën examinatoren en de acties van de examencommissie om de efficiëntie van processen tussen haarzelf en de opleiding te verhogen, laten zien dat de opleiding tot slimme mechanismen komt om de borging van toetsing en beoordeling nog verder te verbeteren.

Het panel steunt de commissies en de opleiding bij hun plannen om de komende periode meer met formatieve toetsing aan de slag te gaan en om meer kalibreersessies voor examinatoren te organiseren. De suggestie die het panel nog wil meegeven, is dat de opleiding in haar stukken over toetsing nog op een helderder manier kan verwoorden hoe zij de betrouwbaarheid van toetsen probeert te vergroten. Vanwege de genoemde sterktes op het gebied van toetsing en de borging van toetsing, en het feit dat de opleiding de verbeteringsuggesties van het panel zelf al had geadresseerd, concludeert het panel dat de opleiding op het punt van toetsing de 'basiskwaliteit' ontstijgt en daarom voor Standaard 3 uitkomt op het oordeel '**goed**'.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding realiseert de beoogde leerresultaten. De eindwerken en transferrapporten van zowel de duale als de voltijdsstudenten zijn volgens het panel van hbo bachelorniveau – al kunnen de elementen van toepassing van psychologische kennis en van onderzoeksvaardigheden in de eindwerken nog versterkt worden. Het panel laat in zijn beoordeling van deze standaard meewegen dat de opdrachtgevers van de afstudeeropdrachten goed te spreken zijn over de alumni TP en dat er brede waardering bestaat voor de opleiding in het werkveld. Alles afwegend, komt het panel uit op het oordeel '**voldoende**' voor standaard 4.

Algemene conclusie:

Bij haar ambitie om de drie afstudeerrichtingen te versterken, kan de opleiding bouwen op een betrokken docententeam, en een kundige examencommissie en toetscommissie. Dit in aanmerking genomen, alsook de kwaliteit van het zorgvuldig opgebouwde onderwijsprogramma, geeft de opleiding de potentie om over de volle breedte boven de basiskwaliteit uit te stijgen. Op grond van de beslissingen van de NVAO komt het panel voor de opleiding als geheel uit op het oordeel '**voldoende**'.

Als belangrijke aanbevelingen voor haar verbeteragenda, benoemt het panel: (1) het meer structureren en formaliseren van de contacten met het werkveld, (2) het ontwikkelen van een taalveld rond praktijkgericht onderzoek en daarmee verbonden het verder versterken van de onderzoeksvaardigheden van studenten en (3) het sterker verankeren van de afstudeerrichtingen.

Het panel adviseert de NVAO derhalve de opleiding opnieuw te accrediteren voor een periode van zes jaar.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter van het auditpanel te Den Haag op 24 september 2018.

3. INLEIDING

Voor de opleiding Toegepaste Psychologie van de Hogeschool Leiden geldt dat zij deel uitmaakt van de visitatiegroep *hbo Toegepaste Psychologie 1*. De opleidingen Toegepaste Psychologie van de Hanzehogeschool Groningen, Hogeschool van Amsterdam, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Fontys Hogescholen, en Saxion Hogeschool behoren ook tot deze groep, evenals de opleiding Organisatiepsychologie van Hogeschool NCOI (zie Bijlage III voor additionele informatie over de clustervisitatie).

Afstemming tussen de deelpanels

Het auditpanel van de Hogeschool Leiden is op 22 mei 2018 individueel goedgekeurd door de NVAO vanwege de naderende auditdatum. Op verzoek van NVAO heeft het auditpanel daarna afgestemd met de andere panels uit de visitatiegroep, die in een later stadium zijn voorgelegd aan NVAO en op 25 juni 2018 zijn goedgekeurd. Afstemming heeft plaatsgevonden via telefonisch overleg tussen de voorzitter van de audit bij de Hogeschool Leiden en de andere voorzitters uit de visitatiegroep. Vervolgens hebben die voorzitters de betrokken auditoren voorafgaand aan de audit ingelicht over bevindingen uit de voorgaande audits uit de visitatiegroep (zie Bijlage III voor additionele informatie over de clustervisitatie en de werkwijze van het panel). Ook vond een intern overleg plaats tussen de voorzitters en secretarissen die vanuit Hobéon betrokken zijn bij visitatiegroepen 1 en 2 van *hbo Toegepaste Psychologie*.

Positie in de hogeschool

De hbo-bacheloropleiding Toegepaste Psychologie van de Hogeschool Leiden bestaat sinds 2007. Het maakt deel uit van de faculteit Sociaal Werk en Toegepaste Psychologie (SW&TP); een van de vijf faculteiten van de hogeschool. Andere opleidingen die onder deze faculteit vallen, zijn Sociaal Pedagogische Hulpverlening, Maatschappelijk Werk & Dienstverlening (beide in afbouw), Sociaal Werk (in opbouw), en de masteropleiding Jeugdzorg. De opleiding wordt aangeboden in een voltijdse en een duale variant. Dit rapport gaat over beide varianten. Waar zij uiteenlopen is dit vermeld. De deeltijdvariant is in afbouw¹, en de opleiding heeft daarom besloten deze niet meer te laten opgaan voor accreditatie.

Ontwikkelingen sinds de vorige accreditatie

In september 2010 vond de vorige visitatie van Toegepaste Psychologie plaats. Het toenmalige panel was positief over de opleiding. Nadat de NVAO de door haar opgevraagde aanvullende informatie bestudeerd had over de eindwerken, studielast en het studierendement, besloot zij in 2011 om de opleiding accreditatie te verlenen voor een periode van 1 januari 2012 tot en met maart 2018. Vervolgens is de accreditatietermijn verlengd tot 1 januari 2020. Het besluit van NVAO uit 2011 bevat een aantal aandachtspunten van het toenmalige auditpanel. Onderstaand schema geeft deze, en de verbetermaatregelen die de opleiding sindsdien nam, weer. Het panel stelt vast dat de opleiding deze punten adequaat heeft opgepakt.

¹De in het CROHO geregistreerde einddatum van deze opleidingsvariant is 31 augustus 2018. In het huidige studiejaar (2017-2018) studeren de laatste twee studenten van deze variant af.

Aanbeveling	Opvolgactie
<p>Het panel meent dat de opleiding het niveau van de eindwerken verder kan verhogen, door meer aandacht te geven aan de onderzoeksmethodologische kant.</p>	<p>De opleiding heeft gewerkt aan versterking van het onderzoekend vermogen en is in 2016 – 2017 gestart met het werken met eenduidige criteria t.b.v. beoordeling van de acht competenties (in stage, afstudeeropdracht en minor).</p>
<p>Tijdens de vorige audit kon het opleidingsrendement nog niet bepaald worden, in verband met de toen nog jonge leeftijd van de opleiding. De NVAO verzocht de opleiding toentertijd 'met klem de nodige aandacht aan de rendementen te blijven schenken'.</p>	<p>Om tot een beter inzicht te komen in de in- en doorstroom is op faculteitsniveau in 2011 het Bureau Studiesucces (BSS) opgericht. Met hulp van studenten TP maakte dit bureau o.a. vragenlijsten waarmee aspirant-studenten die een verzoek tot inschrijving hebben ingediend inzicht krijgen in hun motivatie. De uitkomsten dienen later als input bij de studieloopbegeleiding (slb). Verder vindt er elke periode een studentbespreking plaats in het overleg van slb'ers, zijn er drie docenten gespecialiseerd in het begeleiden van langstudeerders, worden studenten waar nodig doorverwezen naar workshops verzorgd door de opleiding of het decanaat. De opleiding biedt in de propedeuse keuzetrainingen aan die het studeren bevorderen. De studievereniging MensSana biedt ondersteunende lessen SPSS en onderzoek aan.</p>

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

Functie van toegepast psycholoog

In haar zelfevaluatie schetst de opleiding de beroepsrol van toegepast psycholoog door die te vergelijken met aangrenzende beroepen. Zo legt zij uit dat de toegepast psycholoog meer focust op het toepassen van bestaande wetenschappelijke psychologische inzichten in de praktijk, terwijl de wo-psycholoog focust op het ontwikkelen van nieuwe, fundamentele kennis. Ten opzichte van beroepen zoals maatschappelijk werkers en personeelsadviseurs heeft dit type psycholoog 'meer specifieke kennis van de psychologie en expertise op het gebied van gevalideerde gedragsbeoordeling, gedragsverandering, en praktijkgericht onderzoek'. De website van de opleiding en de zelfevaluatie noemen verder dat afgestudeerden veel kanten op kunnen. Zo kunnen zij maatschappelijke organisaties, bedrijven of de overheid² aan de slag op onderwerpen als arbeid en organisatie, onderwijs en ontwikkeling, of gezondheid en zorg. Op basis van de documenten en de gesprekken concludeert het panel dat de opleiding een heldere visie heeft op het beroep waartoe zij opleidt.

Profilering en positionering

De opleiding TP van de Hogeschool Leiden heeft, zo benoemt zij in haar zelfevaluatie, drie karakteristieken. Dit zijn (a) de relatieve kleinschaligheid van de opleiding, (b) haar doel om toegepaste psychologen op te leiden die het functioneren bevorderen van doelgroepen binnen arbeid en organisatie, sociale veiligheid en sociaal ondernemen³, en (c) de nadruk op de competentie *praktijkgericht onderzoeken* in de afstudeerfase. Tijdens de auditdag sprak het panel met de opleiding over het profiel, waarbij het beeld dat het panel had op grond van de documentatie, bevestigd werd.

Verder concludeert het panel uit de auditgesprekken dat de opleiding haar regionale positionering afdoende op het netvlies heeft. Het management wees het panel tijdens de auditdag op de uniciteit van de duale afstudeerrichting Sociale Veiligheid, en ook op het beperkte aanbod elders van een afstudeerrichting zoals Sociaal Ondernemen. TP Leiden legt daarnaast veel nadruk op preventie, en minder op techniek. TP Leiden is tot slot in één faculteit ondergebracht met Sociaal Werk. Volgens de opleiding maken al deze elementen dat zij duidelijk verschilt van, op het oog vergelijkbare, opleidingen TP.

² Zie 'Wat kan ik met deze opleiding?' <https://www.hsleiden.nl/toegepaste-psychologie/veelgestelde-vragen.html?page=2#> (bezoekt op 4 juni 2018).

³ N.B. deze drie focusgebieden komen binnen de opleiding TP terug als drie afstudeerrichtingen.

Op profileringsgebied heeft de opleiding nog een uitdaging als het gaat om de verankering van de afstudeerrichtingen, zo constateert het panel. Dat stelt de opleiding overigens zelf ook in haar zelfevaluatie. Veel studenten volgen op dit moment een mix van elementen uit de drie richtingen, hetgeen de opleiding ook wel vat onder een vierde 'generieke richting'. Het panel is het met de opleiding eens dat dit een aandachtspunt vormt. Het panel schaaft zich achter de door de opleiding ingezette maatregel om teams te vragen de afstudeerrichtingen verder te ontwikkelen in samenwerking met het werkveld en de curriculumcommissie.

Het panel merkt daarnaast op dat de opleiding, bij de afstudeerrichtingen, goed in de gaten dient te houden dat deze wel een duidelijke psychologische basis, of 'psychologisch gehalte', hebben en houden. Het panel merkt dit op, omdat een afstudeerrichting zoals Sociaal Ondernemen – hoe uniek én relevant ook – herkenbaar geladen moet zijn met een duidelijke psychologische kennisbasis, wil zij dienen als afstudeerrichting binnen toegepaste psychologie.

Beoogde leerresultaten

De opleiding TP hanteert als beoogde leerresultaten een set van acht beroepsrollen en daarvan afgeleide competenties (zie Tabel 1). Kort gezegd, richten deze competenties zich op het beoordelen van gedrag, het bevorderen van gedragsverandering, praktijkgericht onderzoeken, en professionaliseren. De competenties zijn voor het laatst opnieuw vastgesteld in 2015 bij de validering van het nieuwe Landelijke Opleidingsprofiel. Door deze eindkwalificaties in haar OER te koppelen aan de Dublin-descriptoren en de hbo-kenmerken, toont de opleiding dat deze het gewenste (bachelor)niveau en een hbo, c.q. professionele oriëntatie hebben⁴, zo stelt het panel vast.

Het panel is ervan overtuigd dat de beoogde leerresultaten inhoudelijk gezien representatief zijn voor het beroep waartoe de opleiding opleidt. Zij baseert dit op het feit dat de opleiding haar eindkwalificaties in overleg met de Nederlandse (LOO-TP) en Vlaamse partneropleidingen (Nederlands-Vlaams Overleg) actualiseert en afstemt. Vanuit dit overleg wordt geregeld een nieuw en geactualiseerd Landelijk Opleidingsprofiel Toegepaste Psychologie opgesteld. In maart 2018 is een geactualiseerd Landelijk Profiel verschenen, op basis waarvan de opleiding haar curriculum wil vernieuwen, zo gaf het management tijdens de audit aan. Doordat het Landelijke Profiel zich baseert op een gevalideerde internationale kennisbasis, zijn de acht competenties van de Leidse opleiding TP via deze weg ook gebaseerd op internationale standaarden.

Tabel 1. De acht beroepsrollen en competenties van de bachelor Toegepaste Psychologie van de Hogeschool Leiden⁵

Beroepsrollen	Competenties
1. Gedragsbeoordelaar, assessor, psychodiagnosticus:	Assessen
2. Gedragsadviseur:	Adviseren
3. Gedragsbegeleider en coach:	Coachen
4. Trainer:	Trainen
5. Gedragsvoorlichter:	Voorlichten
6. Gedragsonderzoeker:	Praktijkgericht onderzoeken
7. Collega beroepsbeoefenaar:	Interdisciplinair samenwerken
8. Professional:	Professionaliseren

⁴ Zie ook Bijlage A 'Competenties van de Opleiding' in de Onderwijs- en examenregelingen 2017-2018 van de bacheloropleidingen Toegepaste Psychologie voltijd en dual.

⁵ Dit is een beknoptere weergave, voor de details zie: Zelfevaluatie, Bijlage 2: Competenties opleiding Toegepaste Psychologie 2017-2018.

Werkveld

Om ook zelf in het oog te houden of de beoogde leerresultaten en het curriculum actueel zijn, onderhoudt de opleiding contacten met het eigen werkveld. In navolging van een aanbeveling uit de interne audit van 2014 om de relaties met het werkveld te versterken en de positie van de werkveldcommissie (WAC) te verbeteren, heeft de opleiding besloten om niet meer te werken met een WAC. De opleiding agendaert nu thema's met vertegenwoordigers van verschillende werkvelden en bespreekt deze (op locatie).

Uit de gesprekken over de afstudeerrichtingen kon het panel afleiden dat het contact met het beroepenveld vooral plaatsvindt via de persoonlijke netwerken van docenten en lectoren. Het panel volgt het experiment om zonder WAC te werken met interesse, en zij waardeert het dat de opleiding verder probeert te kijken dan de traditionele methodes voor het betrekken van het werkveld. Wel raadt het panel de opleiding aan het contact met het werkveld enigszins te systematiseren en formaliseren, om daarmee het contact meer aantoonbaar te maken.

Als onderdeel hiervan stelt het panel voor dat de opleiding de netwerken rond de afstudeerrichtingen nog eens onder de loep neemt. Als de contactenlijsten van sommige afstudeerrichtingen erg leunen op interne betrokkenen zoals lectoren – en het panel heeft deze indruk – dan kan de opleiding dit meenemen in haar planvorming voor het systematischer organiseren van het werkveldcontact. Het panel wil de opleiding in dit kader als suggestie meegeven om afstudeerders zelf op zoek te laten gaan naar geschikte partijen buiten de hogeschool. Tijdens de auditdag vernam het panel dat sommige afstudeerders dit al doen – het panel hoorde over een afstudeerproject bij de Gemeente Leiden – en zij moedigt dit graag expliciet aan.

Onderzoek en internationalisering

Het thema onderzoek is expliciet onderdeel van de beoogde leerresultaten van de opleiding, zo maakt het panel op uit Tabel 1. De zesde competentie over de *'gedragsonderzoeker: praktijkgericht onderzoeken'* is volledig gewijd aan dit onderwerp. Verder heeft het panel, in vrijwel alle auditgesprekken, geïnformeerd naar de visie van de opleiding op praktijkgericht onderzoek. Het panel raadt de opleiding aan een verdiepingsslag te maken door intern met elkaar in gesprek te gaan over de betekenis van praktijkgericht onderzoek, verschillende onderzoekstypen zoals ontwerpgericht onderzoek, en over de richtingen binnen praktijkgericht onderzoek waarop de opleiding TP zich wil toelagen.

De beoogde leerresultaten geven geen richting aan de internationale dimensie van het vak. Met het nieuwe opleidingsprofiel 2018, waarin internationalisering een speerpunt is, wordt dit ondervangen.

Weging en Oordeel

De opleiding heeft de beroepsrol van toegepast psycholoog adequaat afgebakend en zij heeft haar positionering scherp voor zichzelf. Verder zijn de beoogde leerresultaten die afgestudeerden als beginnend beroepsbeoefenaar moeten bereiken wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd: deze sluiten goed aan bij de Dublin Descriptoren voor bachelorstudies en de hbo-kenmerken. Door de beoogde leerresultaten af te stemmen op het Landelijk Opleidingsprofiel Toegepaste Psychologie, borgt de opleiding bovendien dat deze actueel, inhoudelijk representatief en op internationale standaarden gebaseerd zijn. Kortom, het merendeel van de elementen die deel uitmaken van standaard 1 heeft de opleiding afdoende op orde.

Het panel ziet, evenals de opleiding zelf, evenwel ruimte voor verbetering/doorontwikkeling. De opleiding zou ten eerste haar contacten met het werkveld meer mogen structureren en formaliseren.

Ten tweede zou zij het concept praktijkgericht onderzoek nader kunnen afbakenen en een gemeenschappelijke taal en stelsel van activiteiten rond dit onderwerp kunnen ontwikkelen. Het panel steunt het plan van de opleiding om de afstudeerrichtingen beter te verankeren binnen de opleiding, en om, als onderdeel daarvan, de interne profilering van de richtingen naar studenten te verduidelijken en het bestand met werkveldveldcontacten te evalueren en versterken. Daarnaast zou de opleiding het psychologisch gehalte van de afstudeerrichtingen mogen verstevigen. Alles afwegend beoordeelt het panel Standaard 1 als **'voldoende'**.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*). Opleidings specifieke voorzieningen worden beoordeeld, tenzij het gaat om instellingsbrede voorzieningen waarover bij de ITK al is gerapporteerd.

Bevindingen

In deze standaard worden achtereenvolgens de onderwerpen 'programma', 'personeel' en 'voorzieningen' behandeld.

Programma

Structuur

Het vierjarige bachelorprogramma Toegepaste Psychologie kent een voltijdse en een duale variant, en beslaat 240 EC (zie Bijlage II voor het programmaschema van de voltijdse en de duale variant). De doelgroep verschilt, omdat de duale variant zich specifiek richt op politiemensen terwijl de voltijdse variant dat niet doet. De duale studenten volgen ook standaard de afstudeerrichting Sociale Veiligheid. Daarnaast verschillen de varianten op het gebied van de stages. De duale studenten voeren de stage uit bij de eigen politieorganisatie en ook de projecten van deze studenten zijn meer op de eigen organisatie gericht. De voltijdstudenten hebben daarentegen meer vrijheid bij het kiezen van een stage, en de projecten die zij doen richten zich niet specifiek op één organisatie.

Voor de voltijdse variant geldt dat elk studiejaar is opgedeeld in vier periodes. In de eerste twee jaar werken studenten per periode aan een project en aan een aantal cursussen en trainingen. Ook krijgen zij studiebegeleiding. Voor eerstejaarsstudenten staat bijvoorbeeld het project 'Campagne overgewicht' op de planning in periode 1, een cursus zoals 'Gezond leven', de training 'Observeren', en 'Studiebegeleiding: Nederlands'. In het derde jaar gaan studenten een half jaar op stage en kiezen zij een minor. Vierdejaarsstudenten kiezen nog een minor en volgen dan het afstudeertraject.

Voltijdsstudenten mogen een specialisatie kiezen – al is dit niet verplicht. Specialiseren kan via de minoren die studenten in jaar 3 en 4 kiezen, de stages, en de drie afstudeerrichtingen:

- **Sociale Veiligheid:** over de oorzaken van crimineel gedrag en hoe dit gedrag positief beïnvloed of veranderd kan worden.
- **Arbeid en Organisatie:** over de optimale ontplooiing van zowel individuele werknemers als de organisatie zelf
- **Sociaal Ondernemen:** over het inzetten van de principes van positieve psychologie om groepen en wijken zichzelf te laten doen (op) bloeien.

Zoals al eerder vermeld, volgen de studenten die zich niet specialiseren de wat de opleiding noemt 'generieke afstudeerrichting'.

Inhoud, samenhang, en verbinding met leerresultaten

Het panel is positief over de inhoud en samenhang van het programma. De opleiding borgt de samenhang van het programma via drie leerlijnen. Onder de integrale leerlijn vallen onderzoek, afstudeeropdrachten, en projecten over praktijkproblemen; hierbij staat samenwerking met het werkveld centraal. Onder de conceptuele leerlijn vallen cursussen.

Tot slot zijn de trainingen en practica deel van de vaardighedenleerlijn. Daarnaast krijgen studenten studieloopbaanbegeleiding, Nederlands en Engels. De inrichting van het programma met een combinatie van projecten, cursussen en trainingen vormt samen een afgewogen inhoudelijk geheel, concludeert het panel. De samenhang en opbouw van het programma verantwoordt de opleiding op gedegen wijze, zo bleek het panel in de gesprekken met de examencommissie en curriculumcommissie.

De opleiding heeft een competentiematrix opgesteld waarin zij aangeeft bij welke modules welke competenties aan bod komen. Deze tabel laat zien dat de opleiding alle competenties in haar programma afhandelt, ook op de verschillende niveaus. Zo toont de matrix dat de competentie 'samenwerken' op drie niveaus wordt behandeld: op niveau 1 in vier eerstejaarsmodules (bijv. 'Attitudeonderzoek'), op niveau 2 in zes tweedejaarsmodules (bijv. 'Ondernemerschap'), en op niveau 3 in de derdejaarsstage.

De modulehandleidingen die tijdens de visitatie ter inzage lagen, bevestigden dat de relatie tussen leerdoelen op module-niveau en de acht beoogde leeruitkomsten nadrukkelijk aanwezig is. Zo laat de studiehandleiding voor een module studieloopbaanbegeleiding zien dat studenten zullen werken aan de competentie 'professionaliseren', met als doel om deze op niveau 1 te beheersen aan het einde van de periode. Een leerdoel bij deze module is bijvoorbeeld: 'de student beheerst de zeven deelvaardigheden rondom reflectie'.

Didactisch concept, werk- en toetsvormen

De opleiding streeft, zo schrijft zij in haar zelfevaluatie, naar 'een kruisbestuiving tussen theorie en praktijk, via de stages, gastdocenten, en ook via de integrale projecten'. Zij ziet de beroepspraktijk als richtsnoer voor het programma. Het curriculum is dan ook gericht op het verwerven van de competenties uit het opleidingsprofiel. De student werkt vanaf het begin van de studie aan de acht competenties (concentrisch). De opleiding hanteert het sociaal constructivisme als onderwijskundig model, zo stelt het panel vast. Volgens het panel zou zij nog wel meer aandacht kunnen besteden aan het expliciteren van dit concept.

De werkvormen die docenten gebruiken zijn onder andere: studenten laten oefenen met cases, opgenomen hoorcolleges, werkcolleges, en studenten begeleiden bij het maken van analyses of opdrachten, zo blijkt uit het 'Format Studiehandleidingen'. Uit de gesprekken met studenten en docenten leidt het panel verder af dat de opleiding de mogelijkheden van blended learning nog niet actief verkent. Docenten gaven aan dat zij hier – afgezien van het communiceren via het online platform van TP – 'niet veel mee bezig zijn, en geloven in het contact met de student tijdens de lessen'. Echter, juist ook omdat 'een activerende blend in het curriculum' benoemd is tot ontwerpprincipe 4 door de opleidingen van de Hogeschool Leiden en blended learning hier onderdeel van kan zijn⁶, wil het panel de opleiding aanmoedigen om zich op dit gebied doelen te stellen, en het experiment aan te gaan.

⁶ De Hogeschool Leiden beschrijft in haar Instellingsplan 2017-2022 vijf beloftes, welke door de opleidingen zijn vertaald naar de volgende vijf ontwerpprincipes: (1) een bewuste studiekeuze en binding voor de poort; (2) een vliegende start in het hbo; (3) betekenisvol contact tijdens transities in de opleiding; (4) een activerende blend in het curriculum; (5) toetsing om studenten te stimuleren continu te leren.

Onderzoek

Met verschillende gesprekspartners sprak het panel over praktijkgericht onderzoek. Het concludeert op basis hiervan dat de opleiding een serie vakken verzorgt die samen een heldere onderzoekslijn vormen. Dit is volgens het panel, omdat het onderwerp 'onderzoek' tijdens de vorige accreditatie een aandachtspunt vormde, een mooi resultaat. Studenten werken aan de competentie 'praktijkgericht onderzoek' in de volgende modules:

- Jaar 1: modules 'Onderzoek en statistiek', 'Attitudeonderzoek', 'SPSS', 'Observeren'
- Jaar 2: modules 'Onderzoek 2', 'Preventieprogramma's kwetsbare doelgroepen',
- Jaar 3 en 4: minor 'Werken in het jeugdveiligheidsdomein', minor 'Sociaal ondernemen'

Ook heeft de opleiding de samenwerking met lectoraten versterkt. Studenten komen met lectoraten in aanraking via hun participatie in onderzoek, opdrachten en trainingen. De opleiding werkt samen met allerlei lectoraten die verbonden zijn aan de faculteit SW&TP en aan de faculteit Educatie, zoals: de lectoraten 'Aanpak Jeugdcriminaliteit', 'Sociaal Innovatief Ondernemen' en 'LVB en Jeugdcriminaliteit'.

Hoewel de opleiding de onderzoekselementen zorgvuldig en herkenbaar voor studenten in het programma heeft aangebracht, geldt ook hier dat het panel graag zou zien dat de opleiding een gezamenlijk begrippenkader rond praktijkgericht onderzoek bij zowel docenten als studenten activeert – in het hele programma, niet enkel in de onderzoeksvakken.

Aansluiting onderwijsvisie Hogeschool Leiden

De opleiding TP geeft in haar zelfevaluatie aan dat zij, aan de hand van de ontwerpprincipes, meer ruimte wil schenken aan de persoonlijke ontwikkeling, ondernemende vaardigheden, en het kritisch denken van studenten in het curriculum van 2018-2019. Het management vertelde tijdens de auditdag verder dat de opleiding studenten eerder wil inlichten over de afstudeerrichtingen. Hieruit leidt het panel af dat de opleiding met haar plannen probeert aan te sluiten bij de hogeschoolbrede onderwijsvisie.

Verbinding werkveld & actualisering

Het programma stelt studenten op een aantal manieren in staat in contact te komen met het werkveld, namelijk via gastdocenten, de stages, minoren en de afstudeeropdracht. Tijdens de gesprekken benoemden studenten dat 'de link naar de arbeidsmarkt nog korter mag, misschien via nog een stage of meer gastsprekers'. Docenten en onderzoekers vinden dit ook: de praktijk mag van hen nog eerder in de opleiding gebracht worden; 'al in jaar 1'. Het panel is zich ervan bewust dat de opleiding al moeite heeft gedaan op dit vlak, door meer gastdocenten en lectoren in de opleiding te brengen. Het waardeert deze acties, en het steunt de opleiding in haar voornemen om de verbinding tussen het programma en het werkveld op de agenda te houden.

Ontwikkeling kennis en beroepsvaardigheden

De opleiding heeft een vakinhoudelijke conceptuele leerlijn. Deze leerlijn is opgebouwd uit cursussen, zoals 'psychologie van het dagelijks leven' en 'inleiding in de psychiatrie'. Het vakinhoudelijk niveau van deze cursussen acht het panel, op grond van de modulebeschrijvingen en de gesprekken met docenten en lectoren, voldoende. In de ontwikkeling van kennis spelen lectoren ook een rol binnen de opleiding. Tijdens de auditdag gaven zij aan dat zij zo'n 20 procent van hun tijd besteden aan lesgeven, en dat zij bovendien 'korte lijntjes' hebben naar docenten. Dit laatste bedoelen zij ook letterlijk: de kantoren van de lectoren en de docenten zitten zes meter bij elkaar vandaan.

Op het gebied van kennis, wil het panel de opleiding desalniettemin de verbeteringssuggestie meegeven om de afstudeerrichtingen nog eens goed tegen het licht te houden als het gaat om hun toegepast psychologisch gehalte. Het panel heeft de afstudeerscripties bekeken en moest constateren dat, ondanks het aanvaardbare niveau, het toegepast psychologische gehalte van de scripties groter mag worden.

Voor de afstudeerrichting Arbeid en Organisatie kan de opleiding bijvoorbeeld het model over positieve gezondheid van Huber opnemen in het curriculum, en kan zij naast het ASE-model meer theorie over gedragsverandering en gezondheidsbevordering in het programma voegen. De afstudeerrichting Sociaal Ondernemen zou in het onderwijs wellicht meer in kunnen gaan op de organisatie en het speelveld van de zorg en welzijnsbranche en op de WMO.

In haar zelfevaluatie schrijft de opleiding dat zij de term 'vaardigheden' breed opvat, namelijk 'verwijzend naar integrale beroepshandelingen, inclusief de reflectie hierop en de verantwoording van gemaakte keuzes'. Het verwerven van vaardigheden heeft de opleiding via de vaardighedenleerlijn vormgegeven. Studenten ontwikkelen bijvoorbeeld de vaardigheden observeren, coachende gespreksvoering en omgaan met groepsdynamica. Het panel is van oordeel dat de vaardighedenleerlijn op een gedegen manier vormgegeven is en uitgevoerd wordt.

Internationale aspecten

Tijdens de auditdag kon het panel vaststellen dat de opleiding in de praktijk op een heel realistische manier aan internationalisering werkt. Zo is een delegatie docenten en onderzoekers van de opleiding recent naar Zuid-Afrika geweest, omdat de apartheidsproblematiek interessante en relevante vertalingen opleveren voor de opleiding rond het thema veiligheid en jongeren. Een lector gaf ook aan dat hij het belangrijk vond om niet slechts 'te halen', maar om ook iets 'te brengen'. Een voorbeeld van dit laatste is dat hij met studenten en collega's werkte aan een instrument, dat hij vervolgens met hen naar een internationaal congres bracht. Het panel vindt dit win-win-idee een fraai uitgangspunt. Daarnaast geeft de opleiding aan dat studenten internationale ervaring op kunnen doen in de stage, en dat zij de ambitie heeft om haar internationale samenwerkingen uit te breiden. Ook wil zij een internationale dimensie in de projecten brengen. Het panel moedigt deze voorgenomen acties van harte aan.

Instroom en toelating

De instroom in de voltijd- en duale opleiding verloopt via verschillende routes die zijn vastgelegd in het OER en op de opleidingswebsite. Voor de duale variant geldt dat politiemedewerkers kunnen instromen die (a) hiervoor toestemming hebben gekregen van hun leidinggevende, (b) minimaal in het bezit zijn van een mbo-diploma niveau 4 of een havodiploma, en (c) een minimale aanstelling hebben van 20 uur. Voor de voltijdse variant hanteert de opleiding een decentrale selectieprocedure (numerus fixus), waarbij jaarlijks maximaal 224 studenten toegelaten worden. Als onderdeel van de selectie vullen geïnteresseerde studenten een digitale vragenlijst in (Leidse Scan voor Motivatie), en nemen zij deel aan een selectiedag. Op de selectiedag maken studenten twee toetsen: een multiplechoicetoets over literatuur en een toets over lesstof en een artikel die beide zijn besproken in een werkcollege. Afhankelijk van hun cijfers voor deze drie toetsen, krijgen zij een plaats op een ranglijst, en worden zij al dan niet toegelaten.

Uit zijn gesprek met docenten die meewerken aan de decentrale selectie maakt het panel op dat de opleiding een proactieve houding inneemt bij de voorlichting van toekomstige studenten. Dat deze houding vruchten afwerpt, bleek uit de opmerkingen van enkele eerstejaarsstudenten. Zij vertelden dat zij tevreden waren over het realistische beeld dat de opleiding hen vooraf had geschetst via het proefstuderen en de selectietoetsen.

De opleiding kent een bindend studieadvies (BSA). Studenten die minder dan 48 EC halen in het eerste studiejaar, ontvangen een negatief BSA. Tijdens de auditdag bleek dat de opleiding weet heeft van de verhoogde BSA's elders, maar zij kiest er bewust voor om hier niet in mee te gaan. Dit BSA geeft enige ruimte voor studenten die met persoonlijke omstandigheden te maken krijgen. Zo'n 'kreukelzone' houdt de opleiding graag in stand. De keuzes die de opleiding met Bureau Studiesucces gemaakt heeft rond de decentrale selectieprocedure, de voorlichtingswijzen, en het BSA laten volgens het panel zien dat de opleiding stevig grip heeft op de instroom en de toelating.

Studievoortgang en studiebegeleiding

SLB bestaat eruit dat studenten met de gehele klas een Introductiedag van 4 uur volgen, waarna zij elke periode twee à drie SLB-lessen van 2,5 uur hebben in een groepje van veertien studenten. Daarnaast vindt er vier keer per jaar een individueel gesprek plaats tussen de SLB-docent en de student. Tot slot is er tijdens de stages intervisie en stagebegeleiding.

De opleiding neemt ook andere maatregelen om de studievoortgang van studenten te bevorderen. Zo vindt er elke periode een studentbespreking plaats in het SLB-overleg, en zijn er drie docenten gespecialiseerd in het begeleiden van langstudeerders. Verder houdt de opleiding rekening met de diversiteit van instromende studenten door in de propedeuse keuzetrainingen aan te bieden die het studeren bevorderen; ook biedt de studievereniging extra lessen SPSS en onderzoek aan.

Gezien de ondersteuningsmogelijkheden, is het panel niet verrast dat de opleiding goed (3,6 of hoger) scoort op het thema Studiebegeleiding in de NSE 2017. Tijdens de audit bevestigden studenten dit beeld met de opmerking: 'studenten voelen dat er op hen gelet wordt'. Tijdens de auditdag vertelden enkele studenten wel dat zij soms verkeerde associaties bij de afstudeerrichtingen hadden (bij 'sociale veiligheid') of niet goed begrepen wat de naam van de richting inhield ('sociaal ondernemen'). Hier ligt nog een taak voor de opleiding, c.q. SLB, zo constateert het panel.

Het panel constateert ook dat de rendementen de afgelopen jaren omhoog zijn gegaan. Het aantal langstudeerders daalde van grofweg 18% in 2015-2016 naar 13,4% in 2017-2018. De opleiding hoopt dat dit verder daalt door (i) studenten hun SLB'er uit het tweede jaar te laten behouden tot het einde van de studie, en (ii) hen al eerder te stimuleren om na te denken over de afstudeerrichting. Op basis van de gesprekken met docenten en studenten, stelt het panel vast dat de opleiding langstudeerders gespecialiseerde begeleiding biedt.

Tijdens de audit gaf de opleiding aan dat een groot aantal studenten de generieke afstudeerrichting kiest, en daarna een vervolgstudie doet bij de Universiteit Leiden (Arbeids- en Organisationspsychologie). Volgens het panel is het belangrijk dat de opleiding zich nog bewuster is van het feit dat zij opleidt tot volwaardige hbo-professionals: studenten krijgen aan het einde van de opleiding een startkwalificatie. Het panel zou dan ook verwachten dat doorstuderen een optie is voor zo'n 5% van de studenten, en niet voor ruim 20%.

Docenten

Het panel ontmoette tijdens de audit een toegankelijk, enthousiast docententeam, dat bestaat uit in totaal 45 docenten. Het panel sprak tijdens de audit met gedreven vakinhoudelijk deskundigen. De docenten beslaan samen een breed psychologie-palet met achtergronden in bijvoorbeeld de toegepaste psychologie, sociale psychologie, organisatiopsychologie, gezondheidszorgpsychologie en ontwikkelingspsychologie. Daarnaast hebben zij deskundigheden op bijvoorbeeld het gebied van coachen, trainen en assen. Op basis van het overzicht van docenten dat het panel bekeek, zijn indruk van het docententeam tijdens de audit, en de hoge score die de in 2017 afgestudeerden gaven voor de deskundigheid van docenten in het eigen onderzoek 'Langs de Lat X' (4,3), stelt het panel vast dat er vakinhoudelijk gezien ruim voldoende deskundigheid is om de opleiding te realiseren.

De opleiding stelt daarnaast eisen aan het scholingsniveau en de didactische bekwaamheid van docenten. Zo is het beleid van de opleiding om zoveel mogelijk mastergeschoolde docenten aan te nemen. Het panel stelt vast dat zij deze ambitie waarmaakt: van de 45 docenten die nu in dienst zijn, zijn er twee gepromoveerd en de anderen hebben een master- of doctoraaldiploma. Voor docenten die langer dan 24 maanden in dienst zijn, benoemt de opleiding als vereiste dat zij beschikken over de erkende basiskwalificatie didactische bekwaamheid (BDB) én de BKE of vergelijkbare kwalificaties. Tot nu toe hebben twaalf docenten toegepaste psychologie het BKE-certificaat behaald; zeven docenten werken hieraan.

Uit het professionaliseringsplan 'Werkend Leren 2016-2017' van de faculteit SW&TP blijkt dat de faculteit bij professionalisering de eigen kracht van mensen als uitgangspunt neemt. Zo dienen docenten bijvoorbeeld in een POP aan te geven hoe zij gerelateerd aan de werksfeer gezond blijven en wat zij hiervoor van de hogeschool nodig hebben. Als resultaten voor de periode 2016-2017 rapporteert de faculteit dat twee TP-docenten een stage liepen in de beroepspraktijk en dat twee andere TP-docenten werkten aan een promotieonderzoek. Docenten zijn, net als het panel, tevreden over de professionaliseringsmogelijkheden⁷.

Zoals wordt uitgelegd in het document 'Toegepaste Psychologie werken in teams' (feb 2018), zal de opleiding vanaf het studiejaar 2018-2019 werken met vier teams: Arbeid en organisatie, Sociale veiligheid, Sociaal ondernemen, en het team Generiek. Zo wil zij de drie afstudeerprofielen versterken en sneller kunnen inspelen op ontwikkelingen in het veld. De teams zullen bestaan uit 12 tot 15 docenten, die op basis van hun werkzaamheden en expertise in een van de teams worden geplaatst. Elk team wordt begeleid door een teamcoördinator. De opleiding bestempelt het teammodel, zowel in haar zelfevaluatie als in de auditdag, tot aandachtspunt. Het panel sluit zich hierbij aan. Overigens kan het panel zich indenken dat de opleiding onderzoekt of studenten ook een rol kunnen spelen in de leerteams.

Het management, de studenten, én docenten zelf zijn positief over het docententeam. Tijdens de auditdag vertelden studenten dat zij het waarderen om veel persoonlijk contact te hebben met docenten. Uit de NSE-evaluaties blijkt verder dat studenten positief zijn over de inhoudelijke deskundigheid en de betrokkenheid van hun docenten (score: 3,8) en over hun kennis van de beroepspraktijk (score: 4,0). Docenten en lectoren noemen op hun beurt dat zij de sfeer bij de opleiding 'echt heel leuk vinden', en het management noemt 'de stabiliteit van het team' als een van de mooie dingen van de opleiding. Deze stabiliteit draagt volgens het management veel bij aan de kwaliteit van het onderwijs.

De opleiding hecht er bij haar aannamebeleid belang aan dat docenten niet alleen werkzaam zijn in het onderwijs, maar ook in de praktijk. Veel docenten zijn naast hun docentschap in deeltijd werkzaam in het werkveld of zijn daarin werkzaam geweest. Zo bleek tijdens de audit dat verschillende docenten een eigen bedrijf hebben, nevenactiviteiten doen in de hulpverlening, of bijvoorbeeld een stage liepen in het werkveld (bij PsyQ). Op deze manier zijn zij goed op de hoogte van actuele ontwikkelingen.

Opleidingsspecifieke voorzieningen & informatievoorziening

De twee gebouwen van de Hogeschool Leiden voorzien in de huisvesting van 25 opleidingen, waaronder de opleiding TP. Studenten en docenten TP kunnen gebruik maken van het centrale mediacentrum, waar ook een specifiek op SW&TP gerichte collectie aanwezig is. Deze collectie bevat boeken, tijdschriften (hard copy of digitaal), video's, web-bronnen en databanken. De databanken kunnen ook thuis, via de Elektronische Leeromgeving (ELO), bezocht worden. Verder heeft de opleiding een 'testotheek'; een fysieke ruimte met testen waar studenten gebruik van kunnen maken.

De informatievoorziening organiseert de opleiding primair via de digitale leeromgeving. Studenten kunnen daar les- en toetsroosters vinden, roosterwijzigingen en bijvoorbeeld studiehandleidingen. De studiehandleiding bevat allerlei informatie, zoals over de leerdoelen, de weekplanning, uitleg over de werkwijze en begeleiding en informatie over de beoordeling en over de gevolgen van het plegen van fraude. Naast de digitale leeromgeving gebruikt de opleiding Osiris om studenten inzicht te geven in hun studieresultaten en Facebook voor het delen van wetenwaardigheden en het promoten van studiegerelateerde activiteiten.

⁷ De aspecten 'Werk en perspectief' en 'Samenwerking' beoordeelden de docenten die meededen aan het MTO 2016 respectievelijk met een 8,1 en 8,8 (Zelfevaluatie p. 18).

Omdat geen van de studenten bovengenoemde elementen noemde als zijnde 'verbeterpunten', en omdat uit de NSE 2017 blijkt dat studenten positief zijn over de onderwijsruimtes (gemiddelde score 3,4), ICT-faciliteiten (3,6), de digitale leeromgeving (3,7) en bibliotheek (3,8) concludeert het panel dat de (opleidingsspecifieke) voorzieningen en de informatievoorziening van de opleiding TP in orde zijn. Een kleine verbetersuggestie die studenten noemden is het tijdig bekend maken van het rooster; hier werkt de opleiding al aan.

Weging en Oordeel

Over een aantal onderdelen van standaard 2 is het panel positief tot zeer positief. Het panel ziet een zorgvuldig afgewogen, doordacht opgebouwd programma dat haar vorm krijgt door een combinatie van projecten, cursussen en trainingen – ook wel de drie leerlijnen genoemd. De module-handleidingen en de competentiematrix tonen dat de opleiding op inzichtelijke en betrouwbare wijze bruggen aanlegt tussen moduleleerdoelen en de eindcompetenties. Daarnaast heeft de opleiding een stevig model voor studieloopbaanbegeleiding. Dit SLB-model begint feitelijk al voordat de student toegelaten is⁸ en het zorgt voor specialistische begeleiding van studenten die langer over de studie doen dan was voorzien. Daarnaast vindt het panel dat de opleiding onbewust een krachtig uitgangspunt heeft bij haar internationaliseringsactiviteiten (*win-win*), en is de onderzoekslijn herkenbaar verwerkt in het programma. Ook zijn de (opleidingsspecifieke) voorzieningen die het panel aantrof en de informatievoorziening op orde.

Het docententeam van de opleiding liet, tijdens de auditdag, een goede indruk achter, aldus het panel. Niet alleen is het team toegankelijk en enthousiast; ook beslaat het, inhoudelijk gezien, een breed palet aan deskundigheden; zowel op het gebied van specifieke psychologische disciplines als de generieke hbo-vaardigheden. De opleiding borgt de inhoudelijke en didactische deskundigheid van docenten door alleen docenten aan te nemen die minimaal mastergeschoold zijn en door docenten een basiskwalificatie didactische bekwaamheid te laten behalen. Dat het management, studenten, én docenten zelf positief zijn over het docententeam vindt het panel in dezen van betekenis.

Zoals het panel tot slot al aan aangaf in zijn terugkoppeling tijdens de audit, staat de opleiding ook nog voor enkele opdrachten. In lijn met wat is besproken in Hoofdstuk 1, is het versterken van het psychologische fundament in de afstudeerrichtingen ook hier, op programma-niveau, een aandachtspunt, en hetzelfde geldt voor het verder samen ontwikkelen en eigen maken van het concept praktijkgericht onderzoek, en het aanpassen van het programma op de te verduurzamen en intensiveren relatie met de beroepspraktijk. Daarnaast constateert het panel dat de rendementen de afgelopen jaren omhoog zijn gegaan; al blijft zij dit een aandachtspunt vinden. De opleiding zou, tot slot, wat meer initiatief kunnen tonen als het gaat om het verkennen van het veld van blended learning. Juist omdat blended learning tot ontwerpprincipe 4 benoemd is door de opleidingen van de Hogeschool Leiden, moedigt het panel de opleiding aan om het experiment aan te gaan.

Bij de bepaling van het oordeel, neemt het panel in zijn overweging mee dat de opleiding op de aspecten 'opbouw en samenhang programma', 'docententeam' en 'aandacht voor studieloopbaanbegeleiding' bovengemiddeld sterk uit de verf komt. Dit laat het panel zwaar meewegen. Van de genoemde aandachtspunten overlapt een deel met de aandachtspunten die bij standaard 1 ook al meegewogen zijn; voor deze punten geldt dat het panel deze lichter laat meewegen bij deze standaard. De suggestie om aandacht te genereren voor blended learning is als een lichte aanmoediging bedoeld. Deze weging in ogenschouw nemende, concludeert het panel dat de opleiding wel degelijk boven 'basiskwaliteit' uitsteekt, en het wil de opleiding dan ook bijpassend belonen voor de behaalde resultaten met het oordeel '**goed**' op standaard 2.

⁸ De uitkomsten van een motivatievragenlijst die potentiële studenten invullen als onderdeel van de selectieprocedure kan, bij toelating, als input voor de SLB-sessies gebruikt worden (Zelfevaluatie, p. 10).

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

In lijn met de competentiegerichte insteek van de opleiding, stelt de opleiding als uitgangspunt voor de toetsing dat zij kennis, vaardigheden en professioneel gedrag toetst die studenten nodig hebben om een competentie adequaat uit te kunnen voeren. Het panel herkent dit didactisch concept in het palet aan toetsvormen dat de opleiding gebruikt, namelijk: assessments, het persoonlijk ontwikkelingsplan (SLB), schriftelijke toetsen (cursussen), vaardighedentoetsen gecombineerd met een schriftelijke verantwoording (vaardigheden), en beroepsproducten met een bijbehorende verantwoording (projecten). De toetsen worden zowel individueel als op groepsbasis afgenomen. Bij projecten geldt dat het gewogen cijfer een combinatie is van het groepsresultaat en het individuele resultaat. Duale studenten doen alle toetsen individueel.

De opleiding geeft op verschillende plekken informatie over haar toetssysteem, -beleid en -programma. Het OER behandelt bijvoorbeeld de toelatingsvoorwaarden bij bepaalde toetsen, regels over vrijstellingen en in de bijlage geeft het een overzicht van het toetsprogramma. Het beleidsdocument 'Summatieve toetsing opleiding toegepaste psychologie' gaat per leerlijn in op de gehanteerde toetsvormen, de rekensom om tot het eindcijfer te komen, of het een individuele of een groepsbeoordeling betreft en het minimumresultaat dat behaald moet worden om voor de module te kunnen slagen. Tot slot vertalen en verzamelen de studiehandleidingen de informatie over toetsen per module voor de student.

Formatieve toetsing

Het onderwerp formatieve toetsing komt beperkt naar voren in de stukken over toetsing, zo constateert het panel. Tijdens de auditdag bleek dat de opleiding het gesprek over formatieve en summatieve toetsing op dit moment aan het voeren is. De opleiding heeft het plan om meer met formatieve toetsing aan de slag te gaan. Het panel steunt dit initiatief, en het is benieuwd hoe de opleiding voorrang gaat proberen te geven aan het (formatieve) gesprek tussen de student en de docent. Hoewel het panel hier benadrukt dat formatieve toetsing een punt van aandacht is, erkent het tegelijkertijd ook dat de opleiding al initiatieven heeft lopen op dit gebied. Zo is toegepaste psychologie in 2016 – 2017 begonnen met het inleveren van toetsen in Gradework. Docenten beoordelen het digitaal ingeleverde product van studenten en geven er digitaal feedback op, waardoor het leerproces van studenten wordt bevorderd.

Validiteit, betrouwbaarheid en transparantie

Tijdens de auditdag bestudeerde het panel verschillende toetsen. Voor de toetsen bij de vakken 'Inleiding afstudeerrichting A&O' (TPH70-15) en 'Gezond leven' (TPP-03) constateerde het panel dat er sprake was van een individuele beoordeling op basis van gedegen uitgewerkte criteria. De twee kennistoetsen sluiten bovendien goed aan op voor de student herkenbaar geformuleerde leerdoelen. Voor het panel was bovendien duidelijk navolgbaar hoe het oordeel tot stand gekomen was. Het panel is over het algemeen dan ook positief over deze toetsen. Wel schatte het de kennistoets van A&O in theoretisch opzicht eerder in op niveau 1 dan 2. De toets van 'Gezond leven' vond het panel van het juiste niveau.

Voor het vak 'onderzoek 2' bekeek het panel het beoordelingsformulier. Het panel constateerde hierbij dat het algoritme voor de omzetting van de kwalitatieve beoordeling dat leidt naar het cijfer verduidelijkt zou mogen worden.

Afgezien van deze kleine verbeteruggestie is het panel tevreden over de toets: de inhoud vindt het panel passend bij het niveau en de toets sluit netjes aan op de leerdoelen. Op basis van de steekproef die het panel nam, concludeert het dat de opleiding werkt met valide toetsen. Deze conclusie van het panel wordt nog eens geschraagd door de positieve oordelen van studenten: het onderzoek Langs de Lat (2017) toont dat studenten vinden dat de inhoud (score 4,0) en de vorm (3,9) van toetsen aansluit bij de lesstof. En ook volgens de NSE 2017 zijn studenten content met het 'totaal thema toetsing' (score 3,7).

Uit de documentatie blijkt verder dat de opleiding een aantal maatregelen neemt om de betrouwbaarheid van toetsen te verhogen. Zo heeft zij sinds april 2017 een regeling getroffen met Saxion: de opleidingen toegepaste psychologie van de twee hogescholen beoordelen via peer-review elkaars afstudeerproducten. Verder geeft de externe begeleider bij stages advies en is de stagedocent bij de opleiding degene die beoordeelt. Bij het afstudeerprogramma is de examinerator ook een ander dan de afstudeerbegeleider. Tot slot geeft de opleiding in haar zelfevaluatie aan dat docenten 'steeds meer in duo's werken bij het opstellen én beoordelen van toetsen'.

Het valt het panel op dat de opleiding in de meer overkoepelende stukken over toetsing – d.w.z. in de zelfevaluatie, het OER en het document over Summatieve beoordeling – weinig ingaat op de maatregelen die zij neemt om de betrouwbaarheid van de toetsen te vergroten, zoals het vier-ogenprincipe. Hoewel de studiehandleidingen dit per cursus behandelen, zou de opleiding baat hebben bij een concreet overzicht van de genomen maatregelen op dit gebied. Wellicht kan dit onderdeel van het SKE-traject zijn waarin docenten een nieuw toetsplan ontwikkelen op het niveau van 'grotere onderwijseenheden'.

Het panel stelt vast dat de opleiding de transparantie over het toetsproces richting studenten zorgvuldig bevordert door middel van de studiehandleidingen. Het 'format studiehandleidingen' toont aan dat docenten voor iedere module in de bijhorende studiehandleiding vermelden hoe de toetsing is opgebouwd, wat de toetsvorm is, wanneer en waar de toetsvorm wordt gemaakt, en wat de concrete beoordelingscriteria en de weging zijn.

Het panel stelt vast dat het systeem van toetsing solide in elkaar zit en dat de toetsen in algemene zin valide, transparant en betrouwbaar zijn.

Examencommissie en toetscommissie

De examencommissie SW&TP is een faculteitsbrede commissie voor de opleidingen Sociaal Werk, Toegepaste Psychologie, en de Masteropleiding Jeugdzorg. De examencommissie bespreekt studentverzoeken wekelijks in een SW-kamer en een TP-kamer. Voor besluiten over complexe of beleidsmatige zaken organiseert de examencommissie tweewekelijks 'overlapvergaderingen'.

De opleiding TP heeft een examencommissie die, volgens het panel, stevig in positie is: de commissie is autonoom, zorgvuldig en handelt proactief. Het panel leidt dit af van enkele acties die de examencommissie in het studiejaar 2016-2017 ondernam. Zo ging zij steekproefsgewijs langs bij de opstart van enkele toetsen om te beoordelen hoe surveillanten dit aanpakten, en maakte de examencommissie na een verhoging van het aantal meldingen van fraude een voorlichtingsfilmpje voor eerstejaarsstudenten. Dat de leden van de examencommissie 'zeer professioneel' te werk gaan, blijkt tevens uit het feit dat zij allen een basiscursus examencommissie en een SKE-training voltooiden. Verder constateerde het panel tijdens de audit dat de leden kennis hebben van belangrijke, actuele ontwikkelingen, en dat zij onafhankelijk en scherp feedback geven naar de opleiding op basis van hun eigen steekproeven. Zo vertelde de examencommissie dat uit haar eigen steekproef onder de afstudeeronderdelen bleek dat examineratoren de beoordelingsformulieren verschillend invullen. Dit maakt dat de opleiding volgens haar meer mag inzetten op kalibreersessies voor examineratoren – een aanbeveling waarbij het panel zich aansluit.

Uit de agenda van de commissie concludeert het panel dat de examencommissie bovendien ook in praktisch opzicht met de opleiding meedenkt. Zo staat de procedure omtrent de benoeming van examinatoren voor het studiejaar 2017-2018 op de agenda. De examencommissie is van plan om een benoemingsbrief op te stellen waarmee nieuwe examinatoren vanaf het begin goed geïnformeerd worden over hun rol.

De examencommissie benoemt vier categorieën examinatoren op de gebieden toetsen beoordelen, toetsen construeren, stagebeoordeling en onderzoeksbegeleiding. Een docent krijgt de bevoegdheid van examinator op een bepaald gebied, afhankelijk van diens opleiding en ervaring. Het vier-examinatoren model dat de opleiding hanteert, vindt het panel een fraai model.

De monitoring van de kwaliteit van toetsing ligt bij de toetscommissie. Deze commissie valt onder het faculteitsmanagement, en zij bestaat uit vier leden. De toetscommissie beoordeelt jaarlijks een steekproef van toetsen op validiteit, betrouwbaarheid en transparantie. Middels het jaarverslag rapporteert zij hierover aan het management en de examencommissie. In totaal zijn in het jaar 2016-2017 voor de opleiding Toegepaste Psychologie 36 toetsvormen bekeken. Van deze 36 toetsen bleken 34 toetsen van voldoende kwaliteit, en twee waren voor verbetering vatbaar, waarvoor maatregelen genomen zijn, zo las het panel.

De toetscommissie werkt met een 'toetslexicon' voor de opleiding TP. Om zich een beeld te kunnen vormen van dit lexicon, bekeek het panel een voorbeeld. Het toetslexicon geeft een overzicht van de verschillende toetsen, de acties die de toetscommissie uitvoert (bijv. gezamenlijke ontwikkeling toets of kalibreersessie organiseren), en de commissieleden die verantwoordelijk zijn voor de acties. De adviezen van de toetscommissie over toetsing worden ook in het lexicon bijgehouden. De managers en de examencommissie hebben toegang tot deze toetslexicons. Het panel apprecieert de zorgvuldige, strategische wijze waarop de toetscommissie haar processen vormgeeft, stuurt en volgt via de toetslexicons. Het 'Werkplan kwaliteit toetsing' dat het panel bekeek – waarin de toetscommissie haar agenda voor het studiejaar 2017-2018 presenteert – geeft het panel eenzelfde, positieve, indruk van de commissie.

Afstudeerprogramma

De acht competenties die het hart vormen van de opleiding Toegepaste Psychologie worden in vijf onderdelen getoetst, en vormen zo samen het afstudeerprogramma. Studenten tonen aan dat zij de competenties op eindniveau beheersen in (a) een stage en (b) intervisie in het derde leerjaar, (c) een minor, (d) de afstudeeropdracht en (e) een eindgesprek. De online Studiegids laat zien wat de toetsvormen zijn bij elk afstudeeronderdeel. Zo wordt de stage getoetst door middel van een stagerapport, beroepsproduct, en een intervisierapport. Afhankelijk van de minoren die studenten kiezen, verschillen de toetsen die zij doen (zie bijlage B, OER). Als onderdeel van hun proeve van bekwaamheid, wat uit bovengenoemde onderdelen d en e bestaat, volgen studenten een voorbereidende module, schrijven zij een plan van aanpak, en doen zij vervolgens de afstudeeropdracht. Tenslotte schrijven afstudeerders een transferrapport en voeren zij een eindgesprek. Het panel concludeert dat de opleiding haar afstudeerprogramma op gedegen wijze organiseert.

Weging en Oordeel

De opleiding levert kwaliteit als het om toetsing gaat; het toetsysteem steekt goed in elkaar. Het panel heeft op basis van zijn steekproef de indruk dat de toetsen valide, transparant en betrouwbaar zijn. De kwaliteit van examinering wordt gemonitord door een examencommissie die onafhankelijk, zorgvuldig en proactief handelt. Niet zomaar elke examencommissie maakt zelf een filmpje om studenten voor te lichten over plagiaat, of gaat bij examens langs om met eigen ogen te zien hoe het surveilleren verloopt, zo redeneert het panel. De toetscommissie is in positie. Haar werkplan en zelf ontwikkelde toetslexicons getuigen ervan dat de commissie zorgvuldig en strategisch opereert. De inzet van vier categorieën examinatoren en de acties van de examencommissie om de efficiëntie van processen tussen haarzelf en de opleiding te verhogen, laten zien dat de opleiding tot slimme mechanismen komt om de borging van toetsing en beoordeling nog verder te verbeteren.

Het panel steunt de commissies en de opleiding bij hun plannen om de komende periode meer met formatieve toetsing aan de slag te gaan en om meer kalibreersessies voor examinatoren te organiseren. De suggestie die het panel nog wil meegeven, is dat de opleiding in haar stukken over toetsing nog op een helderder manier kan verwoorden hoe zij de betrouwbaarheid van toetsen probeert te vergroten. Vanwege de genoemde sterktes op het gebied van toetsing en de borging van toetsing, en het feit dat de opleiding de verbeter suggesties van het panel zelf al had geadresseerd, concludeert het panel dat de opleiding op het punt van toetsing de 'basiskwaliteit' ontstijgt en daarom voor Standaard 3 uitkomt op het oordeel **'goed'**.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Steekproef eindwerken

Zoals bij Standaard 3 besproken, worden de acht competenties die centraal staan in de opleiding TP in vijf afstudeeronderdelen getoetst. Om zicht te krijgen op het gerealiseerd niveau, bestudeerde het panel van vijftien studenten de eindwerken, en van vijf van hen bekeek het ook het transferrapport. In het transferrapport tonen studenten aan dat zij alle acht competenties op niveau 3 hebben behaald. Dit rapport dient als input voor het eindgesprek. Twaalf van de eindwerken uit de steekproef waren afkomstig van voltijdstudenten en drie van duale studenten.

Op basis van de steekproef concludeert het panel dat studenten uit zowel de voltijd als de duale varianten de beoogde leerresultaten behalen. De transferrapporten hielpen het panel om een totaalbeeld te vormen over hoe de studenten aan de acht competenties gewerkt hebben. Enkele bevindingen van het panel zijn dat de rapporten onderling verschillen qua grondigheid van de reflectie op de eigen ontwikkeling en bij één transferrapport merkte het panel op dat er veel taalfouten gemaakt waren. Afgezien hiervan, had het panel geen opmerkingen over de inhoudelijke kwaliteit van de transferrapporten en vond het deze van afdoende niveau.

Voor de eindwerken geldt dat het panel ruimte voor verbetering ziet. Van twaalf van de vijftien bekeken eindwerken vindt het panel dat deze het gewenste eindniveau afdoende weerspiegelen en dat de gegeven beoordeling rechtvaardig is. Voor één eindwerk zou het panel echter niet tot een 6,3 maar tot een onvoldoende zijn gekomen. Dit eindwerk bevatte een zwakke literatuuranalyse, een zeer beperkte probleemanalyse en bespreking van de resultaten en de aanbevelingen en conclusies waren niet gefundeerd door literatuur en door uitkomsten van het onderzoek. Voor de overige twee eindwerken komt het panel net als de opleiding tot een ruime voldoende, alleen zou het een hoger of lager cijfer geven. Een eindwerk vanuit de afstudeerrichting Sociaal Ondernemen vond het panel 'technisch gezien een uitstekend rapport'; vanuit dat oogpunt bezien vindt het panel het cijfer dat de examinatoren gaven (8,5) te verdedigen. Echter, omdat een onderbouwing vanuit de toegepaste psychologie ontbrak, kwam het panel eerder tot een 6,0. Het andere eindwerk, dat een 7,5 kreeg, zou het panel op een 8,0 waarderen vanwege het feit dat de student erin slaagde een moeilijke doelgroep te interviewen, een gedegen literatuuronderzoek en rapport op te stellen en een goed beeld wist te schetsen van het proces van de dataverzameling en de data-analyse. De eerdergenoemde kalibreersessies voor beoordelaars vindt het panel een goede zaak.

Aanbevelingen n.a.v. steekproef

Op basis van zijn steekproef, komt het panel tot twee algemene aanbevelingen over zowel de voltijdse als de duale eindwerken. Ten eerste verdient het 'toegepast psychologische element' in de eindwerken versteviging. In nogal wat eindwerken die het panel bestudeerde viel het op dat er een kwalitatief gering literatuuronderzoek naar (toegepast) psychologische bronnen van uitgevoerd. Om een stimulans te geven zou de opleiding bijvoorbeeld kunnen overwegen om studenten bij elk rapport een theoretisch kader op te laten nemen dat de probleemstelling ondersteunt, of om hen een deelvraag te laten beantwoorden doormiddel van literatuuronderzoek.

Ten tweede verdienen de onderzoeksvaardigheden die studenten nodig hebben bij het zelfstandig uitvoeren van praktijkgericht onderzoek aandacht, zo stelt het panel vast. Het panel ziet een discrepantie tussen enerzijds dat wat de opleiding aan knowhow aanbiedt in de onderzoekslijn – hier is het panel positief over – en de onderzoekskwaliteit van de bestudeerde eindwerken anderzijds. Studenten zouden tot steviger probleemanalyses mogen komen, zij zouden daarbij andere methoden mogen gebruiken dan interviews, en zij zouden (hierop) kritischer mogen reflecteren. Het beoordelingsformulier zou ook meer aandacht mogen besteden aan onderzoeksmethoden (zie Studiehandleiding afstuderen). Elementen als *verantwoording zoekstrategie literatuuronderzoek, methode van onderzoek, en reflectie op onderzoeksproces* kon het panel niet direct op het beoordelingsformulier traceren.

Functioneren in de praktijk

Ter voorbereiding op de audit bestudeerde het panel de onderzoeksrapportages 'Arbeidsmarktpositie van de toegepast psycholoog' (Smerecnik 2015) en 'Langs de Lat X' (Van Hulzen e.a. 2017). Het eerste onderzoek werd uitgevoerd in 2014 onder alumni van opleidingen die zijn aangesloten bij het Landelijk Overleg TP. Het tweede onderzoek, welk het panel vooral bestudeerde omdat dit een actueler en meer toegespitst beeld geeft, betreft de jaarlijkse meting van de faculteit SW&TP van de Hogeschool Leiden onder pas afgestudeerden, alumni die een jaar zijn afgestudeerd, de opdrachtgevers van de afstudeeronderzoeken en de praktijkbegeleiders van de stagiairs.

Het beeld dat 'Langs de Lat X' schetst over de landing van de afgestudeerden TP in de praktijk is dat een deel van de studenten net na het afstuderen in 2016 (al) een baan heeft: voor 54% van de 40 net afgestudeerden uit de voltijdopleiding was dit het geval (respons 49%). Een derde van hen komt in de sector arbeid en organisatie terecht. Verder werkt het merendeel van de werkende net-afgestudeerden op hbo-niveau (76%). Van de 40 afgestudeerden besloten 10 studenten een vervolgstudie te doen.

Uit de resultaten kan het panel overigens afleiden dat alumni de opleiding TP op niveau vinden. De net afgestudeerden uit de voltijdse variant scoren de cursussen, trainingen en projecten op hbo-werk- en denkniveau, en de vijf duale net afgestudeerden die meededen vinden zelfs dat het niveau van de opleiding hoger ligt. De groep alumni uit de voltijd die al een jaar werkt (n = 12, 12% respons) is, tot slot, tevreden over zowel de moeilijkheidsgraad als de aansluiting bij het hbo-werk-en denkniveau.

Voor de opdrachtgevers van de afstudeeropdracht geldt evengoed dat zij tevreden zijn over de opleiding en het eindniveau van de studenten, zo leidt het panel af uit 'Langs de Lat X'. De 49 opdrachtgevers die de vragen invulden, zijn positief⁹ over de mate waarin de afstudeeropdrachten voortkomen uit een werkelijk beroepsprobleem (gemiddelde score 4,4), en het nut van het afstudeerproduct voor de beroepspraktijk (4,3). Ook over de werkwijze (4,3) en houding van de student (4,5), en het eindproduct zelf (4,1) zijn de opdrachtgevers behoorlijk positief.

Het panel is zeer onder de indruk van 'Langs de Lat X'. De opleiding TP weet via dit onderzoek een zeer professionele, slimme feedbackloop te organiseren vanuit verschillende groepen oud-betrokkenen, zo stelt het vast. De alumni en werkgevers die het panel tijdens de auditdag sprak, bevestigden overigens het beeld dat uit het onderzoek naar voren komt. Een werkgever suggereerde nog dat studenten meer scholing zouden mogen krijgen in het uitdragen van de *toegepaste* psychologie; studenten zouden volgens deze werkgever met trots mogen aangeven dat zij evidence based research doen.

⁹ De opdrachtgevers reageerden op stellingen, waarbij zij scores konden geven tussen 1 (helemaal oneens) en 5 (helemaal eens). Een score van 4 of hoger is dus (zeer) positief. Zie Van Hulzen e.a. 2017, p. 40.

De rapportage 'Blauw in de banken' toont tot slot dat duale alumni positief terugkijken op hun studietijd. De 17 politiemedewerkers die geïnterviewd werden, noemen elk dat de opleiding zeer nuttig is in hun werkpraktijk. Zij merkten bijvoorbeeld op dat de opleiding hen zekerder heeft gemaakt, opener, en kritischer. Verschillende geïnterviewden gebruiken vaardigheden die zij ontwikkelden tijdens de opleiding - zoals voorlichten en het coachen (van collega's) - nu dagelijks bij de politie. Sommige alumni gebruiken producten die zij tijdens de opleiding maakten nog steeds, zoals een voorlichting voor politiecollega's die werken met scholen en jeugd over pesten en strafbaarheid.

Weging en Oordeel

De opleiding realiseert de beoogde leerresultaten. De eindwerken en transferrapporten van zowel de duale als de voltijdsstudenten zijn volgens het panel van hbo-bachelorniveau – al kunnen de elementen van toepassing van psychologische kennis en van onderzoeksvaardigheden in de eindwerken nog versterkt worden. Het panel laat in zijn beoordeling van deze standaard meewegen dat de opdrachtgevers van de afstudeeropdrachten goed te spreken zijn over de alumni TP en dat er brede waardering bestaat voor de opleiding in het werkveld. Alles afwegend, komt het panel uit op het oordeel '**voldoende**' voor standaard 4.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het auditpanel trof een opleiding die betrokkenheid uitdraagt naar studenten, die ondernemingsgezind is, en die zich profileert met de opbouw en versterking van de drie afstudeerrichtingen. De opleiding heeft haar zaken behoorlijk op orde. Zowel de voltijdse als duale studenten realiseren het beoogde eindniveau. Daarnaast houdt de opleiding zicht op de ervaringen van alumni en werkgevers via grondig alumni-onderzoek. Het panel deelt twee complimenten uit. Ten eerste vindt het panel de opbouw en samenhang in het programma en de aandacht die hierin geschonken wordt aan studieloopbaanbegeleiding bovengemiddeld van kwaliteit. Het tweede compliment betreft de drie teams die de opleiding samen een 'kwaliteitsboost' geven, namelijk: het deskundige en betrokken docententeam, de gedegen toetscommissie en de alerte examencommissie.

Als belangrijke aanbevelingen voor de verbeteragenda van de opleiding benoemt het panel: (1) het meer structureren en formaliseren van de contacten met het werkveld, (2) het ontwikkelen van een gemeenschappelijke en toegespitste taal – en een stelsel van relevante activiteiten – rond praktijkgericht onderzoek om daarmee de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden van studenten verder te versterken (3) het sterker verankeren van de afstudeerrichtingen binnen de toegepaste psychologie. Deze aanbevelingen worden verder uitgewerkt in Hoofdstuk 6.

Het panel beoordeelt de standaarden 1 en 4 met een 'voldoende' en de standaarden 2 en 3 met een 'goed' (zie Bijlage I 'Scoretabel'). Conform de beslisregels van de NVAO komt het panel hiermee op het eindoordeel voldoende. Het adviseert de NVAO dan ook de opleiding als geheel te accrediteren voor een periode van zes jaar.

6. AANBEVELINGEN

Structureren en formaliseren contacten werkveld

Het panel waardeert het dat de opleiding nieuwe wegen zoekt om met het werkveld af te stemmen, en het werken met een WAC bewust achter zich laat. Het panel raadt de opleiding wel aan om, in haar nieuwe model, haar contacten met het werkveld meer te structureren, formaliseren, en om haar visie en acties op dit gebied ook transparant voor alle betrokkenen, vooral voor docenten, te maken. Op die manier verzekert de opleiding zichzelf ervan dat zij voldoende input verzamelt om de beoogde leerresultaten en het programma (en in het bijzonder de afstudeerrichtingen) aangesloten te kunnen houden op de beroepspraktijk.

Ontwikkelen taalveld en vaardigheden praktijkgericht onderzoek

Het panel adviseert de opleiding om nog een stap zetten op het gebied van onderzoek, door het concept praktijkgericht onderzoek nader af te bakenen en een gemeenschappelijk begrippenkader en een stelsel van relevante activiteiten rond dit onderwerp te ontwikkelen. Hiermee kan de ontwikkeling van de vaardigheden van studenten op het gebied van praktijkgericht onderzoek verbeterd worden zodat dit tot nog sterkere eindwerken leidt.

Verankeren afstudeerrichtingen

Het panel raadt de opleiding aan om, zoals zij ook al zelf op de agenda heeft staan, de afstudeerrichtingen steviger in de toegepaste psychologie te verankeren. Als onderdeel hiervan zou de opleiding in elk geval de profilering intern (naar studenten toe) van deze richtingen mogen aanpakken, en de voorlichting hierover (zoals snuffelmomenten, meelopen, etc.), mogen vervroegen. Een tweede onderdeel van de verankering, is, volgens het panel, de versterking van de psychologische kennisbasis in de afstudeerrichtingen.

Experimenteren blended learning

Omdat blended learning als onderdeel gezien kan worden van ontwerpprincipes 4 zoals die benoemd is door de opleidingen van de Hogeschool Leiden, en dit concept voor de opleiding Toegepaste Psychologie nog onontgonnen terrein is, wil het panel de opleiding aanmoedigen om op het gebied van blended learning doelen te stellen, en het experiment aan te gaan.

BIJLAGE I Scoretabel

Scoretabel paneloordelen Hogeschool Leiden hbo-bachelor Toegepaste Psychologie voltijd, duaal	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	voldoende
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	goed
Standaard 3. Toetsing	goed
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

BIJLAGE II Programma voltijdse en duale variant

Hieronder is het programma van de voltijdse variant van de opleiding Toegepaste Psychologie weergegeven. Voor een meer gedetailleerde versie, zie bijlage B van het OER van de voltijdse opleiding: <https://www.hsleiden.nl/over-hl/organisatie/oer-en/studiejaar-2017-2018>

Programma voltijd bachelor Toegepaste Psychologie 2017-2018

Studiejaar 1	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
<i>Projecten:</i>	Campagne overgewicht	Attitudeonderzoek	Geheugentraining	Selectie-rapportage
<i>Cursussen:</i>	<ul style="list-style-type: none"> Psychologie van het dagelijks leven Gezond leven Onderzoek 1 	<ul style="list-style-type: none"> Wederzijdse beïnvloeding Onderzoek 1 	<ul style="list-style-type: none"> Psychologie van het leren Levensfasen 	<ul style="list-style-type: none"> Psychologie van het persoonlijke Arbeid
<i>Trainingen:</i>	Observeren	<ul style="list-style-type: none"> Rapporteren 1 SPSS 	<ul style="list-style-type: none"> Psychodiagnostisch practicum 1 Engels 	Psychologische gespreksvoering
Studiebegeleiding: Nederlands				

Studiejaar 2	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
<i>Projecten:</i>	Coaching- en begeleidingstraject	Preventie-programma's kwetsbare doelgroepen	Inleiding afstudeerrichtingen: <ul style="list-style-type: none"> Arbeid en Organisatie Afstudeerrichting: Sociale Veiligheid Afstudeerrichting: Sociaal Ondernemen 	
<i>Cursussen:</i>	Positieve psychologie	<ul style="list-style-type: none"> Criminologie Onderzoek 2 	<ul style="list-style-type: none"> Ethiek voor toegepast psychologen Onderzoek 2 	<ul style="list-style-type: none"> Inleiding in de psychiatrie
<i>Trainingen:</i>	<ul style="list-style-type: none"> Coachende gespreksvoering Groepsdynamica 	Interculturele communicatie	<ul style="list-style-type: none"> Rapporteren 2 Voorlichten 	<ul style="list-style-type: none"> Psychodiagnostisch practicum 2 Ondernemerschap of Conflict-hantering
Studiebegeleiding: Praktijk Beroepsoriëntatie				

Studiejaar 3	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
	Stage of Minoren: <ul style="list-style-type: none"> Training en coaching Levenslooppsychologie Werken in het Jeugdveiligheidsdomein Talentmanagement Sociaal ondernemen 		Minoren of Stage: <ul style="list-style-type: none"> Training en coaching Levenslooppsychologie Werken in het Jeugdveiligheidsdomein Talentmanagement Sociaal ondernemen 	
Studiebegeleiding: Nederlands				

Studiejaar 4	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
	Minor <ul style="list-style-type: none"> • Training en coaching • Pre-universitaire minor • Levensloopspsychologie • Werken in het Jeugdveiligheidsdomein • Talentmanagement • Sociaal ondernemen 		Proeve van bekwaamheid <ul style="list-style-type: none"> • Afstudeeropdracht • Transferrapport 	
	Voorbereidende module afstudeer- opdracht: Proeve van bekwaamheid			

Hieronder is het programma van de duale variant van de opleiding Toegepaste Psychologie weergegeven. Voor een digitale, beter leesbare, weergave, zie bijlage B van het OER van de duale opleiding: <https://www.hsleiden.nl/over-hl/organisatie/oer-en-studiejaar-2017-2018>.

BIJLAGE B: ONDERWIJSPROGRAMMA'S (POST-)PROPEDEUTISCHE FASE																			
Jaar 1 (TPDU-D17)		Leerjaar: 1e jaar duaal TP																	
		DEEL A													DEEL B				
(Osiris)code examenonderdeel	Naam examenonderdeel	Examenonderdeel EC	(Osiris)Code onderwijseenheid	Naam onderwijseenheid	Onderwijseenheid EC	Toetsnaam	Minimum cijfer	Onderverdeling EC's per toets	Weging	Beoordelingschaal (V/O of cijfer)	1e kans in periode	Herkansing(en) in periode	Ouderejaars herkansen in periode	Toetsvorm	Beoordeling (groep of individueel)	Toetsduur	SBU's	Moduleleider	
TPPDU17	Cursussen	12	TPPDU01	Psychologie van het dagelijks leven	3	Psychologie van het dagelijks leven	5,5	3	1	Cijfer	3	4		Schriftelijk	Individueel				
			TPPDU02-17	Onderzoek 1	3	Onderzoek 1	5,5	3	1	Cijfer	1	2		Schriftelijk	Individueel				
			TPPDU03	Gezond leven	3	Gezond leven	5,5	3	1	Cijfer	4	1		Schriftelijk	Individueel				
			TPPDU04	Wederzijdse beïnvloeding	3	Wederzijdse beïnvloeding	5,5	3	1	Cijfer	2	2		Schriftelijk	Individueel				
TPPDU17	Praktijk opdracht	20	TPPDU40-17	Gezondheidsadvies	10	Adviesrapport	5,5	5	1	Cijfer	3	4		Schriftelijk	Individueel				
						Voorlichtingsplan	5,5	5	1	Cijfer	4	1		Schriftelijk	Individueel				
			TPPDU41-17	Attitudeonderzoek	10	Onderzoeksrapport	5,5	5	1	Cijfer	1	2		Schriftelijk	Individueel				
						Adviesrapport	5,5	5	1	Cijfer	2	2		Schriftelijk	Individueel				
TPPDU17	Trainingen	11	TPPDU60	SPSS	3	SPSS	5,5	3	1	Cijfer	1	2		Schriftelijk	Individueel				
			TPPDU61	Voorlichten	3	Assessment	5,5	3	1	Cijfer	4	1		Mondeling	Individueel				
						Reflectie	0	0	0	Voldaan/niet voldaan	4	1		Schriftelijk	Individueel				
			TPPDU63	Psychologische gespreksvoering	3	Assessment	5,5	3	1	Cijfer	2	2		Mondeling	Individueel				
						Verlag	0	0	0	Voldaan/niet voldaan	2	2		Schriftelijk	Individueel				
			TPPDU62-17	Rapporteren	2	Verlag	5,5	1	1	Cijfer	3	4		Schriftelijk	Individueel				
						Presentatie	5,5	1	1	Cijfer	3	4		Mondeling	Individueel				
TPPDUW17	Werkplekleren	16	TPPDU84A	Werkplekleren	2	Werkplekleren 1		2	1	Voldaan/niet voldaan	3	4		Mondeling	Individueel				
			TPPDU84B	Werkplekleren	2	Werkplekleren 2		2	1	Voldaan/niet voldaan	4	1		Mondeling	Individueel				
			TPPDU84C	Werkplekleren	2	Werkplekleren 3		2	1	Voldaan/niet voldaan	1	2		Mondeling	Individueel				
			TPPDU84D	Werkplekleren	10	Werkplekleren 4: portfolio		10	1	Voldaan/niet voldaan	2	2		Schriftelijk	Individueel				
TPPDU17	Nederlands	1	TPPDU98	Nederlands	1	Nederlands		1	1	Voldaan/niet voldaan	jaar	jaar		Schriftelijk	Individueel				
						TOTAAL		60											

Jaar 3 TPDU-B15																		
Leerjaar: 3e jaar duaal TP																		
DEEL B																		
(Osiris)code examenonderdeel	Naam examenonderdeel	Examenonderdeel EC	(Osiris)Code onderwijseenheid	Naam onderwijseenheid	Onderwijseenheid EC	Toetsnaam	Minimum cijfer	Onderverdeling EC's per toets	Weging	Beoordelingschaal (V/O of cijfer)	1e kans in periode	Herkansing(en) in periode	Ouderejaars herkansen in periode	Toetsvorm	Beoordeling (groep of individueel)	Toets duur	SBU's	Moduleleider
TPHDUC15	Cursussen	17	TPHDU01	Hechting en relaties	3	Hechting en relaties	5,5	3	1	Cijfer	1	2		Schriftelijk	Individueel			
			TPHDU02	Criminologie	3	Criminologie	5,5	3	1	Cijfer	4	1		Schriftelijk	Individueel			
			TPHDU03	Abnormaal gedrag?	3	Abnormaal gedrag?	5,5	3	1	Cijfer	2	2		Schriftelijk	Individueel			
			TPHDU04-17	Capita selecta	5	Opdracht A	2,5	1	1	Voldaan/niet voldaan	3	4		Schriftelijk	Individueel			
						Opdracht B	2,5	1	1	Voldaan/niet voldaan	4	1		Schriftelijk	Individueel			
			TPHDU05	Onderzoek en statistiek 2	3	Onderzoek en statistiek 2	5,5	3	1	Cijfer	3	4		Schriftelijk	Individueel			
TPHDUI15	Praktijk opdracht	20	TPHDU40A	Coaching A	5	Coaching 1	5,5	5	1	Cijfer	1	2		Schriftelijk	Individueel			
						Verslag	0	0	0	Voldaan/niet voldaan	1	2						
			TPHDU40B	Coaching B	5	Coaching 2	5,5	5	1	Cijfer	2	2		Schriftelijk	Individueel			
			TPHDU42A	Psychologische tests en onderzoek A	5	Psychologische tests en onderzoek A	5,5	5	1	Cijfer	3	4		Schriftelijk	Individueel			
			TPHDU42B	Psychologische tests en onderzoek B	5	Psychologische tests en onderzoek B	5,5	5	1	Cijfer	4	1		Schriftelijk	Individueel			
TPHDUT15	Training	6	TPHDU60A	Coachende gespreksvoering A	3	Coachende gespreksvoering A	5,5	3	1	Cijfer	1	2		Schriftelijk	Individueel			
			TPHDU60B	Coachende gespreksvoering B	3	Coachende gespreksvoering B	5,5	3	1	Cijfer	2	2		Schriftelijk	Individueel			
TPHDUW15	Werkplek leren	16	TPHDU81A-16	Werkplekieren	2	Voorbereiding en uitvoering ethisch debat		2	1	Voldaan/niet voldaan	3	4		Mondeling	Individueel			
			TPHDU81B-16	Werkplekieren	3	Reflectie en analyse ethisch debat		3	1	Voldaan/niet voldaan	4	1		Schriftelijk	Individueel			
			TPHDU81C-16	Werkplekieren	1	Feedback geven		1	1	Voldaan/niet voldaan	1	2		Mondeling	Individueel			
			TPHDU81D-16	Werkplekieren	10	Portfolio		10	1	Voldaan/niet voldaan	2	2		Schriftelijk	Individueel			
TPHDUN	Nederlands	1	TPHDU98	Taaltoets	1	Taaltoets		1		Voldaan/niet voldaan	jaar	jaar		Schriftelijk	Individueel			
				Totaal	60													
Jaar 4 (TPDU-B15)																		
Leerjaar: 4e jaar duaal TP																		
Proeve van bekwaamheid																		
(Osiris)code examenonderdeel	Naam examenonderdeel	Examenonderdeel EC	(Osiris)code examenonderdeel	Naam onderwijseenheid	Examenonderdeel EC	Toetsnaam	Minimum cijfer	Onderverdeling EC's per toets	Weging	Beoordelingschaal (V/O of cijfer)	1e kans in periode	Herkansing(en) in periode	Ouderejaars herkansen in periode	Toetsvorm	Beoordeling (groep of individueel)	Toets duur	SBU's	Moduleleider
TPHDU48	Proeve van bekwaamheid	30	TPHDU48A-01	Voorbereidende module	2	Voorbereidende module		2	1	Voldaan/niet voldaan	jaar	jaar		Schriftelijk	Individueel			
			TPHDU48A-02	Plan van aanpak	2	Plan van aanpak		2	1	Voldaan/niet voldaan	jaar	jaar		Schriftelijk	Individueel			
			TPHDU48A-03	Afstudeeropdracht	22	Product en proces	5,5	15	67,00%	Cijfer	jaar	jaar		Schriftelijk	Individueel			
						Verdedigingsgesprek	5,5	7	33,00%	Cijfer	jaar	jaar		Mondeling	Individueel			
			TPHDU48B-17	Competentieontwikkeling	4	Transferrapport en eindgesprek		4	1	Voldaan/niet voldaan	jaar	jaar		Mondeling	Individueel			
TPHDUM	Minor	30		TOTAAL	60													

Minor Werken in het jeugdveiligheidsdomein																		
DEEL A														DEEL B				
(Osiris)code Minor	Naam Minor	Minor EC	(Osiris)Code onderwijseenheid	Onderwijs-eenheid EC	Toetsnaam	Minimum cijfer	Onderverdeling EC's per toets	Weging	Beoordelings-schaal (V/O of cijfer)	1e kans in periode	Herkan-sing-(en) in periode	Ouderejaars herkansen in periode	Toetsvorm	Beoordeling (groep of individueel)	Toets duur	SBU's	Modulele-der	
MIN-TP-JVD-17	Werken in het jeugdveiligheidsdomein	30	TPHDU33-17	30	Minor werken in het jeugdveiligheidsdomein													
					Essay Eigen leven	5,5	3	1	Cijfer	jaar	jaar		Schriftelijk	Individueel				
					Plan van aanpak vrije keuzeruimte		1	1	Voldaan/ niet voldaan	jaar	jaar		Mondeling	Individueel				
					Projectplan advies		3	1	Voldaan/ niet voldaan	jaar	jaar		Schriftelijk	Individueel				
					Presentatie projectplan	5,5	5	1	Cijfer	jaar	jaar		Mondeling	Individueel				
					Professionaliserings vaardigheden1	5,5	3	1	Cijfer	jaar	jaar		Schriftelijk	Individueel				
					Professionaliserings vaardigheden 2	5,5	3	1	Cijfer	jaar	jaar		Schriftelijk	Individueel				
					Adviesrapport		5	1	Voldaan/ niet voldaan	jaar	jaar		Schriftelijk	Individueel				
					Advies presentatie	5,5	2	1	Cijfer	jaar	jaar		Mondeling	Individueel				
					Vrije keuzeruimte	5,5	5	1	Cijfer	jaar	jaar		Schriftelijk	Individueel				
					TOTAAL		30											

BIJLAGE III Auditprogramma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling hbo-bacheloropleiding Toegepaste Psychologie – Hogeschool Leiden – 14 juni 2018

Locatie: Zernikedreef 11 & Zernikedreef 10, 2333 CK Leiden

Datum locatiebezoek: 14 juni 2018

Tijd	Gesprekspartners (incl. functies/rollen)	Gespreksonderwerpen
07.30 – 07.45	Inloop & ontvangst auditpanel	
07.45 – 08.45	Vooroverleg auditpanel	- vooroverleg - bestudering documenten ter inzage
8.45 – 9.15	Opleidingsmanagement - Directeur faculteit: Astrid Scholten - Opleidingsmanager: Peter Paulus	TP Leiden in vogelvlucht
09.15 – 10.00	Thema 1: Selectie, Voorlichting en propedeuse - Opleidingsmanager - Martine Efting-Dijkstra: Jaarcoördinator jaar 1 - Studenten jaar 1 - Veronique Senne: projectleider decentrale selectie - Robin van Braam en Felix Uijtenboogaard: studenten & BSS - Ilvan Sahetapy: docent	- De opleiding in vogelvlucht - Aansluiting instromers - Decentrale selectie - SLB jaar 1 - Ouderbetrokkenheid - Toetsen en beoordelen - Reflectie
10.00 – 10.15	Pauze / Intern overleg auditpanel	- intern overleg - bestudering documenten ter inzage
10.15 – 11.00	Thema 2: Afstudeerrichting Arbeid en Organisatie (A&O) - Wendeline Heyl- van Santen (teamcoördinator) - Adries Rhebergen (docent) - Onderzoeker Arbeidsinclusie: Suzanne Slotboom - Student A&O: Jara van Leeuwen - Alumnus: Kevin Breedijk - Lagerweij (werkveld)	- Arbeidsinclusie - Toetsing en beoordeling - Opleiden met en voor het werkveld - Stage/minor - Eindniveau: afstuderen - Reflectie
11.00 – 11.15	Pauze / Intern overleg auditpanel	- intern overleg - bestudering documenten ter inzage
11.15 – 12.00	Studenten Duaal3 Tanneke Wijnsema Jaar 1 Barbara Sjerps Jaar 2 Frédérique Hogers (studentenpanel) Jaar 4 Niklas van Duinen: PUM & A&O Jaar 4 Katja Visser: oud-voorzitter studievereniging MensSana, voorzitter Studentenraad Jaar 4 Anne Mooij (OC)	- aansluiting - kwaliteit en relevantie programma - studeerbaarheid / studiebegeleiding - kwaliteit docenten
12.00 – 13.15	Lunch auditpanel	- intern overleg
	Materiaalinzage	- bestudering documenten ter inzage

Tijd	Gesprekspartners (incl. functies/rollen)	Gespreksonderwerpen
13.15 – 14.00	Thema 3: Afstudeerrichting Sociaal Ondernemen (SO) - Lia Dickhoff (teamcoördinator) - Ido de Vries (docent) - Lector Sociale Innovatie: Susan van der Pas - Student SO: Bjorn Winkeleer - Alumnus: Laura Struijk - Gemeente Leiden (werkveld)	- TP en sociaal ondernemen - Toetsing en beoordeling - Opleiden met en voor het werkveld - Stage/minor - Eindniveau: afstuderen - Reflectie
14.00 – 14.15	Pauze / Intern overleg auditpanel	- intern overleg - bestudering documenten ter inzage
14.15 – 15.00	Thema 4: Afstudeerrichting Sociale Veiligheid (SV) - José Marijt (teamcoördinator) - Rogier de Groot (docent) - Lector Jeugdcriminaliteit: Jan Dirk de Jong - Student SV: Tobias Stubbe - Alumnus: Zjeni Simova - Adviesbureau Futuro (werkveld)	- TP en sociale veiligheid - Toetsing en beoordeling - Opleiden met en voor het werkveld - Stage/minor - Eindniveau: afstuderen - Reflectie
15.00 – 15.15	Pauze / Intern overleg auditpanel	- intern overleg - bestudering documenten ter inzage - bepalen pending issues
15.15 – 15.45	Examencommissie, toetscommissie - Veronique Senne (vz toetscommissie TP) - Judie Visser (vz toetscommissie SW) - Anneloes Verhoeven (vz examencommissie) - Barbara Lochtman (lid examencommissie)	- bevoegdheden, taken en rollen - relatie tot het management - platform kwaliteit van toetsing - oordeel over programma van toetsing en afstuderen - eigen opvatting over niveau van afstuderen - BKE en SKE deskundigheidsbevordering
15.45 – 16.00	Pauze / Intern overleg auditpanel	- intern overleg - bestudering documenten ter inzage
16.00 – 16.45	Docenten & Onderzoekers Marijke Drogts – onderzoeker & docent Inge Müller – stage en beroepsoriëntatie José Marijt – afstuderen, voorzitter regiegroep Eefje van Wersch – jaarcoördinator jaar 2 Lia Dickhoff – dual/minoren Henriëtte Martens – voorzitter curriculumcommissie 2015-2018, alumni, teamcoördinator generiek Roel Beijer – jaar 1, ICT in onderwijs Floor Luijkx – Onderzoek en OC Hendrien Kaal - lector Kathelijn van Stiphout – internationalisering	- inhoud en vormgeving programma - route generiek - eigen inkleuring programma - onderzoekslijn - lectoraat en kenniskring - interactie onderwijs en onderzoek - praktijkcomponenten / stage - internationale component - relatie docenten beroepenveld - eigen deskundigheid docenten - SLB
16.45 – 17.45	Pending issues <i>(alle gesprekspartners zijn hiervoor beschikbaar)</i> Intern overleg auditpanel	- (indien van toepassing) - bepaling voorlopige beoordeling
18.00	Terugkoppeling	

Werkwijze

Dit beoordelingsrapport is het resultaat van een 'Beperkte Opleidingsbeoordeling' van de hbo-bacheloropleiding Toegepaste Psychologie van Hogeschool Leiden, die op 14 juni 2018 is uitgevoerd door een auditpanel van onafhankelijke deskundigen (zie bijlage V voor een toelichting). Bij de beoordeling van de betreffende voltijdse en duale opleidingsvariant van de opleiding TP is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland" van september 2016. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het panel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditteam zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de voltijd en duale variant(en). Het studentenhoofdstuk in het zelfevaluatie-rapport was ook onderdeel van deze documentanalyse.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'. In een deel van de gesprekken sprak het panel een mix van mensen uit verschillende gremia, en in andere gesprekken sprak het één gremium (bijv. alleen studenten).

De verificatie door het auditteam geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in acht-neming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

De beoordeling is onderdeel van een clustervisitatie, waarbij hbo-opleidingen met een vergelijkbare onderwijsinhoud in één (sub)cluster in een bepaalde periode worden gevisiteerd door panels bestaande uit zoveel mogelijk dezelfde deskundigen. Doel hiervan is de scherp-te en de vergelijkbaarheid van de oordelen te bevorderen. De visitatie binnen dit cluster is uitgevoerd door de visitatiebureaus Hobéon en NQA waarbij Hobéon vier hogescholen en NQA drie hogescholen heeft beoordeeld. Gedurende het traject hebben de voorzitters van de betrokken kernpanels met elkaar afgestemd over de opzet en de focuspunten van de audits.

Afstemming tussen de deelpanels

Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de panels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon als NQA en door de inzet van getrainde voorzitters.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2016'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien i) standaard 1 'onvoldoende' is, ii) een of twee standaarden 'onvoldoende' en herstel binnen twee jaar niet realistisch en haalbaar is of iii) drie of meer standaarden 'onvoldoende'.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'voldoende' zijn indien ten minste twee standaarden 'voldoende' zijn, waaronder in elk geval standaard 1, en herstel van de tekortkoming(en) bij de 'onvoldoende' standaarden realistisch en haalbaar is binnen twee jaar.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal voldoende zijn en twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal 'voldoende' worden bevonden en twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

BIJLAGE IV Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatie Toegepaste Psychologie Hogeschool Leiden 2018: Weerbaarder, zelfstandiger, flexibeler.
- Instellingsplan Hogeschool Leiden 2017-2022: De rijkdom van het onvoltooide. Vijf beloftes voor de toekomst.
- Studiegidsen van de voltijd en duale opleiding TP: <https://www.studiegids-hsleiden.nl/>
- Competentiematrix Toegepaste Psychologie 2017-2018 (voltijd)
- Beleidsdocument Summatieve toetsing opleiding Toegepaste Psychologie, concept vastgesteld op 8 november 2016
- Businessplan cluster Social Work & Toegepaste Psychologie 2015-2016
- Ontwerpprincipes Hogeschool Leiden 2018
- Kritische Reflectie Toegepaste Psychologie 2015
- Verslag interne audit cluster SW&TP Hogeschool Leiden 2014
- Landelijk opleidingsprofiel Toegepaste Psychologie concept maart 2018
- Kwaliteitshandboek SW&TP 2017
- Beleidsdocument Toegepaste Psychologie werken in teams, vastgesteld in februari 2018.
- Blauw in de banken: 17 politiemedewerkers over hun opleiding Toegepaste Psychologie: investeren om beter te begrijpen, te ontwikkelen en doordacht te handelen, oktober 2017.
- Format studiehandleidingen TP 2015-2016
- Jaarverslag Opleidingscommissie TP 2016-2017
- Stagehandleiding Toegepaste Psychologie 2017-2018
- Werkplan stage (TPH90) 2018-2020
- Faculteit SW&TP Werkend leren 2016-2017
- Kwartaalrapportages Kwaliteitszorg 2014-2015
- Auditrapport 2010 Hogeschool Leiden Bachelor Toegepaste Psychologie: <https://www.nvao.net/opleidingen/nederland/toegepaste-psychologie-0>
- Besluit NVAO 2011 TP: <https://www.nvao.net/opleidingen/nederland/toegepaste-psychologie-0>
- ITK-rapport Hogeschool Leiden 2014: <https://www.nvao.net/instellingen/nederland/hogeschool-leiden>
- Smerecnik (2015), Arbeidsmarktpositie van de Toegepaste Psycholoog. Eindhoven: Fontys Hogeschool HRM en Psychologie.
- Toetslexicon TP (voorbeeld van de voltijdopleiding)
- Werkplan kwaliteit toetsing Toegepaste Psychologie 2017-2018
- Hogeschool Leiden (2015) notitie uitgangspunten en werkwijzen archiveren toetsen SW&TP
- Van Hulzen e.a. (2017), Langs de Lat X: Onderzoek Alumni en Opdrachtgevers MWD, SPH en TP
- Regeling peer review HBO Toegepaste Psychologie t.b.v. vergelijking van afstudeerproducten 2016-2017
- Verhoeven-van Woerden & Siccama (november 2017), Jaarverslag examencommissie SW&TP: Studiejaar 2016-2017.
- Domeinspecifiek referentiekader en de leerresultaten van de opleiding
- Schematisch programmaoverzicht.
- Modulehandleidingen: met informatie over de leerresultaten, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur, betrokken docenten en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling (OER) TP duaal 2017-2018 en voltijd 2017-2018: <https://www.hsleiden.nl/over-hl/organisatie/oer-en/studiejaar-2017-2018>
- Kopie van 201803 overzicht docenten TP; met naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
- Overzichtslijst van *alle* eindwerken van de laatste twee jaar
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.

- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal.

Het auditpanel heeft het volgende palet van eindwerken bekeken^{10,11}:

Aantal	Studentnummer	Variant
1	1071295	voltijd
2	1078342	voltijd
3	1050513	voltijd
4	1075999	voltijd
5	1070857	voltijd
6	1070246	voltijd
7	1077616	voltijd
8	1078217	voltijd
9	1082112	voltijd
10	1071249	voltijd
11	1081904	voltijd
12	1078181	voltijd
13	1085804	duaal
14	1085937	duaal
15	1085864	duaal

¹⁰ Om redenen van privacy zijn hier uitsluitend de studentnummers weergegeven. Namen van de afgestudeerde studenten en de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditteam.

¹¹ Voor de vijf gearceerde studentnummers geldt dat het panel naast het eindwerk ook het transferrapport bekeek.

BIJLAGE V Overzicht auditpanel

Naam visitatiegroep:	HBO Toegepaste Psychologie groep 1
----------------------	------------------------------------

Samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemd cluster zijn ingezet. De panelleden die betrokken waren bij de audit van de opleiding Toegepaste Psychologie van de Hogeschool Leiden zijn gearceerd.

Naam	Rol	Deskundigheden							Deelname bij						
		Vakinhoud	Onderwijs	Toetsing	Internationaal	Werkveld	Visitatie	Studentgebonden	Hogeschool Leiden	Hanzehogeschool	HvA	Hogeschool NCOI	HAN	Fontys Hogescholen	Saxion Hogeschool
Willem van Raaijen	Voorzitter						x			x					
Ruud van der Herberg	Voorzitter						x	x	x		x				
Fred Zijlstra	Voorzitter	x	x	x	x		x					x	x	x	
Bas Steunenbergh	Lid	x	x	x	x	x	x	x	x	x					
Ellen Florin	Lid	x	x	x	x	x	x				x				
Suzan van der Pas	Lid	x	x	x	x	x				x					
Jules Pieters	Lid	x	x	x	x	x	x	x			x				
Niels Kuulkers	Studentlid							x	x						
Sera Jansma	Studentlid							x		x	x				
Dorieke den Boon (vervangt Jill van Engelen)	Studentlid							x		x					
Bianca Smeets	Lid	x	x	x		x				x			x	x	
Margriet Formanoy	Lid	x	x			x								x	
Mirella Brok	Lid	x				x							x		
Sanne Willers	Lid	x	x	x		x						x			
Gerdy Geersing	Lid	x				x						x			
Tobias Pötter	Studentlid							x					x		
Rachel van Boven	Studentlid							x						x	
Lèna Khani	Studentlid							x				x			
Inge Otto	Secretaris								x			x			
Inge Gies Broesterhuizen	Secretaris									x	x				
Carry Bomhof	Secretaris											x	x	x	

Korte functiebeschrijvingen (cv's) van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam	Korte functiebeschrijvingen
Dhr. drs. R.B. (Ruud) van der Herberg	Ruud van der Herberg is partner bij Hobéon en heeft ruime ervaring met audits voortgezet en hoger onderwijs, was eerder schoolleider van een grote onderwijsorganisatie.
Dhr. prof. dr. J.M. (Jules) Pieters	Jules Pieters is emeritus hoogleraar Toegepaste Psychologie met bijzondere aandacht voor leren en instructie aan de Universiteit Twente en kerndocent Leren en leeromgevingen Master Leren & Innoveren bij Hogeschool Edith Stein Hengelo.
Dhr. dr. B. (Bas) Steunenberg	Bas Steunenberg is hogeschoolhoofddocent aan de hbo-bacheloropleiding Management in de Zorg (Hogeschool Utrecht) en onderzoeker bij het Lectoraat Innovatie van Zorgprocessen in de Farmacie.
dhr. N. (Niels) Kuulkers	Niels Kuulkers is student Toegepaste Psychologie aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, gestart in 2014.
Mw. I.M. (Inge) Otto, MA	Inge Otto is door de NVAO opgeleid en geregistreerd secretaris

Op 22 mei 2018 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleiding Toegepaste Psychologie van Hogeschool Leiden, onder het nummer 006607. Op 25 juni 2018 heeft de NVAO ingestemd met de samenstelling van de andere auditpanels in de visitatiegroep, ook onder het nummer 00607.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobéon.nl

I www.hobéon.nl